

قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

(منتشر شده در روزنامه رسمی مورخ ۲۱ بهمن ۱۳۹۲)

به انضمام آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه

فصل اول - تعاریف، مصادیق و تشکیلات

ماده ۱- اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قاچاق کالا و ارز: هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز گردد و براساس این قانون و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب و برای آن مجازات تعیین شده باشد، در مبادی ورودی یا هر نقطه از کشور حتی محل عرضه آن در بازار داخلی کشف شود.

ب - کالا: هر شیء که در عرف، ارزش اقتصادی دارد.

پ - ارز: پول رایج کشورهای خارجی، اعم از اسکناس، مسکوکات، حوالجات ارزی و سایر اسناد مکتوب یا الکترونیکی است که در مبادلات مالی کاربرد دارد.

ت - تشریفات قانونی: اقداماتی از قبیل تشریفات گمرکی و بانکی، اخذ مجوزهای لازم و ارائه به مراجع ذیربط است که اشخاص موظفند طبق قوانین و مقررات به منظور وارد یا خارج کردن کالا یا ارز، انجام دهند.

ث - کالای ممنوع: کالایی که صدور یا ورود آن به موجب قانون ممنوع است.

ج - کالای مجاز مشروط: کالایی که صدور یا ورود آن علاوه بر انجام تشریفات گمرکی حسب قانون نیازمند به کسب مجوز قبلی از یک یا چند مرجع ذیربط قانونی است.

چ - کالای مجاز: کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت تشریفات گمرکی و بانکی، نیاز به کسب مجوز ندارد.

ح - ارزش کالای قاچاق ورودی: عبارت است از ارزش سیف کالا (مجموع قیمت خرید کالا در مبدأ و هزینه بیمه و حمل و نقل)، به اضافه حقوق ورودی زمان کشف و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا محل کشف تعلق می‌گیرد که براساس بالاترین نرخ ارز اعلامی توسط بانک مرکزی در زمان کشف محاسبه می‌شود.

خ - ارزش کالای قاچاق خروجی: عبارت است از قیمت آزاد کالا در نزدیکترین بازار داخلی عمده‌فروشی محل کشف به اضافه هزینه حمل و نقل و هزینه‌هایی مانند عوارض ویژه صادراتی و کلیه یارانه‌هایی که به آن کالا تعلق می‌گیرد.

تبصره - فهرست و ارزش کالای قاچاق خروجی مربوط به فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی حسب مورد متناسب با بالاترین قیمت خرید کالا در بازارهای هدف و یا براساس بالاترین نرخ ارز رسمی کشور و سایر عوامل مؤثر توسط وزارت نفت و ستاد اعلام می‌شود.

د - بهای ارز: بالاترین نرخ اعلامی ارز که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمان کشف اعلام می‌گردد.

ذ - شناسه کالا: شناسه‌ای چند رقمی که مبتنی بر یک نظام جامع طبقه‌بندی کالا است و مشخصات ماهوی هر قلم کالا احصاء و در یک سامانه ثبت می‌شود و به صورت رمزین (بارکد) و یا نظایر آن بر روی کالا نصب یا درج می‌گردد.

ر - شناسه رهگیری: شناسه‌ای چند رقمی مبتنی بر شناسه کالا است و به منظور منحصر به فرد نمودن هر واحد کالا به کلیه کالاهای دارای بسته بندی با ابعاد مشخص اختصاص می‌یابد. ماهیت، مالکیت و موقعیت کالا در هر نقطه از زنجیره تأمین مبتنی بر این شناسه قابل استعلام و رهگیری است و در قالب یک رمزین بر روی کالاهای مزبور نصب یا درج می‌شود.

ز - اسناد خلاف واقع: اسنادی است که در آن خصوصیات کالای ذکر شده از حیث نوع، جنس، تعداد و وزن با کالای اظهار یا کشف شده تطبیق ننماید و یا جعلی باشد.

ژ - اسناد مثبت گمرکی: عبارت است از اصل سند پروانه ورود گمرکی، پته گمرکی، قبض سپرده موجب ترخیص کالا، حواله فروش و یا قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب، پروانه عبور (ترانزیتی)، پروانه مرجوعی، پروانه ورود موقت، پروانه ورود موقت برای پردازش، پته عبور، پروانه کران بری (کابوتاژ)، پروانه صادراتی، پروانه صدور موقت و کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی و کارت هوشمند که توسط گمرک تکمیل و تأیید میشود مشروط بر اینکه مشخصات مذکور در این اسناد با مشخصات کالا از هر حیث تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد. اسناد گمرکات کشورهای خارجی و یا اسنادی که داللتی بر ورود و یا صدور قانونی کالا از کشور ندارند، اسناد مثبت گمرکی تلقی نمی شوند.

س - قاچاق سازمان یافته: جرمی است که با برنامه ریزی و هدایت گروهی و تقسیم کار توسط یک گروه نسبتاً منسجم متشکل از سه نفر یا بیشتر که برای ارتکاب جرم قاچاق، تشکیل یا پس از تشکیل، هدف آن برای ارتکاب جرم قاچاق منحرف شده است صورت میگیرد.

ش - قاچاقچی حرفه‌ای: شخصی است که بیش از سه بار مرتکب قاچاق شود و ارزش کالا یا ارز قاچاق در هر مرتبه بیش از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد. (اصلاحی ۹۴/۷/۲۱)

ص - دستگاه کاشف: دستگاه اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری است که به موجب این قانون و سایر قوانین و مقررات، وظیفه مبارزه با قاچاق کالا و ارز و کشف آن را برعهده دارد.

ض - دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت: هر یک از دستگاههای اجرایی است که به موجب قوانین یا شرح وظایف مصوب، موظف به وصول درآمدهای دولت می‌باشد.

ط - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع این قانون است.

ماده ۲- علاوه بر مصادیقی که در قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ ذکر شده است، موارد زیر نیز قاچاق محسوب میشود:

الف - برنگرداندن کالای اظهار شده به عنوان خروج موقت یا کران بری به کشور در مهلت مقرر در صورت ممنوع یا مشروط بودن صادرات قطعی آن کالا.

ب - اضافه کردن کالا به محموله عبوری (ترانزیتی) خارجی و تعویض یا کاهش محموله‌های عبوری در داخل کشور.

پ - اظهار کالا به گمرک با ارائه اسناد و یا مجوزهای جعلی.

ت - تعویض کالای صادراتی دارای پروانه، مشروط بر شمول حقوق و عوارض ویژه صادراتی برای کالای جایگزین شده.

ث - ورود کالای موضوع بند (ر) ماده (۱۲۲) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲

ج - اظهار کالای وارداتی با نام یا علامت تجاری ایرانی بدون اخذ مجوز قانونی از مراجع ذیربط با قصد متقلبانه.

چ - واردات کالا به صورت تجاری با استفاده از تسهیلات در نظر گرفته شده در قوانین و مقررات مربوط برای کالاهای مورد مصرف شخصی مانند تسهیلات همراه مسافر، تعاونیهای مرزنشینی و ملوانی در صورت عدم اظهار کالا به عنوان تجاری به تشخیص گمرک.

ح - خروج کالاهای وارداتی تجمیع شده مسافری و کالاهای مشمول تسهیلات مرزنشینی و ملوانی از استانهای مرزی، بدون رعایت تشریفات قانونی.

خ - عدم رعایت ضوابط تعیین شده از سوی دولت یا نداشتن مجوزهای لازم از بانک مرکزی برای ورود، خروج، خرید، فروش یا حواله ارز. (اصلاحی ۹۴/۷/۲۱).

د - عرضه کالا به استناد حواله های فروش سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و یا سایر دستگاهها مشروط بر عدم مطابقت با مشخصات حواله.

ذ - عرضه کالاهای وارداتی فاقد شناسه کالا و شناسه رهگیری در سطح خرده فروشی با رعایت ماده (۱۳) این قانون. (بموجب اصلاحیه مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۹۳/۱/۶، ماده ۱۰ به ماده ۱۳ تغییر یافت).

ر - هر گونه اقدام به خارج کردن کالا از کشور، برخلاف تشریفات قانونی به شرط احراز در مراجع ذیصلاح با استناد به قرائن و امارات موجود.

ز - سایر مصادیق قاچاق به موجب قوانین دیگر.

ماده ۳- به منظور سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت در حوزه امور اجرائی، پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز متشکل از وزیران دادگستری، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، کشور، امور خارجه، صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، جهادکشاورزی، نفت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا معاونان ذی‌ربط آنان و دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیون‌های اقتصادی و قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس و رؤسای سازمان‌های تعزیرات حکومتی، جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، بازرسی کل کشور، رئیس ستادکل نیروهای مسلح، فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رؤسای کل بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران، رئیس مؤسسه ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و معاون اجتماعی و پیشگیری قوه قضائیه و نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه با ریاست رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی تشکیل می‌گردد. تصمیمات این ستاد پس از امضای رئیس‌جمهور و یا نماینده ویژه وی با رعایت اصل یکصد و بیست و هفتم (۱۲۷) قانون اساسی در موضوعات مرتبط با قاچاق کالا و ارز برای تمامی دستگاه‌های اجرائی لازم‌الاجراء است.

سایر دستگاه‌های مرتبط با امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله قوه قضائیه، نیروهای نظامی و انتظامی، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های عضو ستاد وظیفه دارند در حدود اختیارات این ستاد، همکاری لازم را با آن داشته باشند.

تبصره - کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز در استانها به ریاست استاندار و زیر نظر ستاد و حسب مورد با اعضای متناظر ستاد تشکیل می‌شود.

ماده ۴- به منظور هماهنگی و نظارت بر اجرای وظایف مندرج در این فصل، ستاد می‌تواند حسب مورد کارگروه‌های کارشناسی از قبیل کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز متشکل از نمایندگان دستگاه‌های عضو ستاد تشکیل دهد.

تبصره ۱- معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه مسئولیت کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز را برعهده دارد.

تبصره ۲- کلیه پیشنهادها و تصمیمات این کارگروه‌ها پس از تصویب ستاد، با رعایت مقررات این قانون لازم‌الاجراء است.

ماده ۵ - دولت مکلف است به منظور پیشگیری از ارتکاب قاچاق و شناسایی نظام‌مند آن با پیشنهاد ستاد و پس از ابلاغ رئیس‌جمهور سامانه‌های الکترونیکی و هوشمند جدید مورد نیاز جهت نظارت بر فرآیند واردات، صادرات، حمل، نگهداری و مبادله کالا و ارز را ایجاد و راه‌اندازی نماید.

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مکلف به رعایت احکام این قانون مربوط به سامانه‌های راه‌اندازی شده می‌باشند و اشخاص حقیقی متخلف به محرومیت از اشتغال به حرفه خود تا یک سال و اشخاص حقوقی به ممنوعیت از فعالیت تجاری تا شش ماه محکوم می‌شوند.

تبصره ۱- هرگونه دسترسی غیرمجاز به اطلاعات سامانه‌های راه‌اندازی شده به موجب این قانون و افشای اطلاعات آنها جرم است و مرتکب به مجازات از شش‌ماه تا دو سال حبس محکوم می‌شود.

تبصره ۲- واردنمودن اطلاعات خلاف واقع یا ناقص یا با تأخیر در سامانه‌های موضوع این قانون جرم است و مرتکب به شش ماه تا دو سال انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شود.

تبصره ۳- ستاد موظف است از طریق وزارت اطلاعات و با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، بانک مرکزی و سایر دستگاههای ذی‌ربط به تهیه، اجراء و بهره‌برداری از سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق اقدام نماید. کلیه مراکز مرتبط با تجارت داخلی و خارجی کشور، موظف به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق این سامانه می‌باشند.

تبصره ۴- هزینه‌های اجرای حکم موضوع این ماده و بند (ب) ماده (۱۱) که در بودجه سالانه پیش‌بینی می‌شود از محل درآمدهای این قانون تأمین و مطابق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، به مصرف خواهد رسید.

فصل دوم - پیشگیری از قاچاق

ماده ۶- به منظور تجمیع داده‌ها و یکپارچه‌سازی اطلاعات مربوط به سامانه مذکور در تبصره (۳) ماده (۵) و به منظور کاهش زمینه‌های بروز قاچاق کالا و ارز:

الف - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری ستاد و گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاههای ذی‌ربط اقدام به تهیه، اجراء و بهره‌برداری از سامانه نرم‌افزاری جامع یکپارچه‌سازی و نظارت بر فرآیند تجارت نماید.

تبصره - کلیه دستگاههای مرتبط با تجارت خارجی کشور، موظفند با اجراء و بهره‌برداری از این سامانه به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق آن اقدام نمایند.

ب - وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و راه و شهرسازی با هدف کاهش توقف‌ها و افزایش دقت در کنترل و بازرسی کالا موظفند به تجهیز مبادی ورودی و خروجی و مسیرهای حمل و نقل به امکانات فنی مناسب و الکترونیکی نمودن کلیه اسناد ورود، صدور، عبور، حمل و نقل و نظایر آن اقدام نمایند.

پ - وزارت کشور با همکاری ستاد، لایحه توسعه و امنیت پایدار مناطق مرزی را با هدف تقویت معیشت مرزنشینان و توسعه فعالیت‌های اقتصادی مناطق مرزی، تهیه می‌کند و به هیأت وزیران ارائه می‌دهد.

ت - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است، با ایجاد سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری برای تجارت داخلی و خارجی، با همکاری ستاد و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی را از طریق سامانه فوق با هدف پیشگیری از بروز تخلفات و قاچاق کالا و ارز ساماندهی نماید.

ث - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط با استفاده از سامانه نرم‌افزاری به شناسه‌دار کردن کلیه انبارها و مراکز نگهداری کالا و ثبت مشخصات مالک کالا، نوع و میزان کالاهای ورودی و خروجی از این اماکن با هدف شناسایی کالاهای قاچاق اقدام نماید.

ج - وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری ستاد و دستگاه‌های اجرائی عضو آن، به ساماندهی و تجهیز و تکمیل اسکله‌ها و خورها و انضباط بخشی به تردد و توقف شناورها اقدام نماید.

چ - وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری ستاد، وزارت نفت و ستاد مدیریت حمل و نقل سوخت به تجهیز شناورها و وسایل حمل و نقل جاده ای کالا به سامانه فنی ردیاب و کنترل مصرف سوخت بر مبنای مسافت طی شده اقدام نماید.

ح - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای اجرای برنامه آمایش گمرکات، اولویت‌های پیشنهادی ستاد را با هدف پیشگیری از قاچاق کالا، مدنظر قرار دهد.

خ - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است برای جلوگیری از استفاده مکرر از اسناد گمرکی اقدامات لازم را معمول دارد.

د - در صورت عدم تصویب پیشنهاد ستاد مبنی بر منطقی نمودن سود بازرگانی کالاهای پیشنهادی در کارگروه ماده (۱) آئین نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات، دولت میتواند حسب درخواست ستاد، با هدف کاهش انگیزه‌های اقتصادی ارتکاب قاچاق، پیشنهاد ستاد را در دستور کار هیأت وزیران قرار دهد.

تبصره - آئین نامه اجرائی این ماده توسط ستاد با همکاری دستگاههای مربوط تهیه میشود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷- بانک مرکزی موظف است در جهت پیشگیری و کنترل بازار مبادلات غیرمجاز ارز اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف - تعیین و اعلام میزان ارز قابل نگهداری و مبادله در داخل کشور، همراه مسافر، همراه رانندگان عبوری و مواردی از این قبیل.

ب - ایجاد سامانه اطلاعات مالی صرافیه‌ها و رصد و ارزیابی فعالیت آن‌ها.

تبصره ۱- دولت مکلف است ارز موردنیاز اشخاص را تأمین و در صورت عدم کفایت آن، بازارهای مبادله آزاد ارز را به گونه‌ای ایجاد نماید که تقاضای اشخاص از قبیل ارز مسافری و عبوری از طرق قانونی تأمین گردد.

تبصره ۲- عرضه و فروش ارز، خارج از واحدهای مجاز تعیین شده توسط دولت به وسیله اشخاص و واحدهای صنفی، ممنوع است و با مرتکبین مطابق قانون رفتار می‌شود.

تبصره ۳- دولت حدود و مقررات استفاده از ارز را تعیین می‌کند.

ماده ۸ - دولت موظف است به منظور حمایت از مأمورانی که به موجب قانون، متکفل امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز می‌باشند و به تشخیص مراجع قضائی در هنگام انجام وظیفه ضمن رعایت ضوابط اداری و قانونی مربوط با زیان جانی و مالی نسبت به خود و یا دیگران مواجه می‌شوند، ردیفی در قوانین بودجه هر سال برای ستاد پیش‌بینی نماید. اعتبار موضوع این ردیف از شمول قانون محاسبات عمومی مستثنی است. اعتبارات این ردیف توسط دستگاههای کاشف به استناد گزارش بدوی و پس از تأیید ستاد هزینه می‌شود.

ماده ۹- به منظور صیانت از سرمایه‌های انسانی کلیه دستگاه‌هایی که به موجب این قانون متکفل مبارزه با قاچاق کالا و ارز می‌باشند، متناسب با حجم فعالیت‌ها براساس دستورالعملی که به تصویب ستاد می‌رسد، اقدامات زیر انجام می‌یابد:

الف - آموزش‌های ضمن خدمت به منظور ارتقای دانش کارکنان و صیانت از آنان.

ب - به کارگیری افراد باتجربه و دارای تخصص لازم برای همکاری با دستگاه‌های مسؤول در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز به صورت موقت.

پ - اجرای برنامه‌های رفاهی - فرهنگی به منظور ارتقای سلامت روحی و روانی کارکنان.

ماده ۱۰- دستگاه‌های عضو ستاد علاوه بر وظایف ذاتی محوله، موظفند حسب مورد با هماهنگی ستاد در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف - ایجاد ساختار سازمانی مناسب و تخصصی با بودجه و امکانات موجود برای هماهنگی و پیگیری تمام امور مربوط به مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

ب - برگزاری رزمایش‌های سراسری و منطقه‌ای و کارگاه‌های آموزشی با محوریت دستگاههای کاشف.

پ - شناسایی و کاهش نقاط آسیب‌پذیر و نظارت‌های لازم بر مسیرهای ورود و حمل و نقل و مراکز نگهداری کالای قاچاق به شرط عدم ممانعت از روند تجارت قانونی.

ت - نظارت بر مدیریت یکپارچه واحدهای صنفی و نظام توزیع کالا به منظور حسن اجرای مقررات صنفی در مبارزه با قاچاق.

ث - ایجاد واحد جمع‌آوری گزارش‌های مردمی در دستگاههای کاشف.

ج - نظارت و بازرسی برای آسیب‌شناسی فعالیت دستگاه‌های عضو ستاد و اقدام در جهت بهبود فرآیندهای مبارزه.

ماده ۱۱- قوه قضائیه و سازمان تعزیرات حکومتی حسب مورد، موظفند به منظور تسریع در رسیدگی به پرونده‌ها و پیشگیری از ارتکاب جرم قاچاق کالا و ارز اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف - اختصاص شعب ویژه جهت رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز توسط رئیس قوه قضائیه.
ب - اختصاص شعب بدوی و تجدیدنظر ویژه رسیدگی به تخلفات قاچاق کالا و ارز متشکل از افراد حائز شرایط استخدام قضات مطابق آئین‌نامه مصوب هیأت وزیران توسط سازمان تعزیرات حکومتی.

تبصره ۱- میزان فوق‌العاده ویژه رئیس و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی معادل هشتاد درصد (۸۰٪) فوق‌العاده ویژه مستمر قضات در گروه‌های (۱) تا (۸) قضائی تعیین می‌گردد. نحوه پرداخت و نیز جذب و انتصاب رؤسا و اعضاء مطابق آئین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد وزیر دادگستری ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. [برای آگاهی بیشتر، رجوع کنید به آیین‌نامه اجرایی این تبصره مندرج در انتهای قانون].

تبصره ۲- هزینه‌های اجرای حکم موضوع این بند، از محل اعتبارات موضوع تبصره (۴) ماده (۵) تأمین می‌شود.
پ - ارائه گزارش‌های سه ماهه توسط مراجع قضائی از طریق رئیس کل دادگستری درباره اقدامات قضائی به عمل آمده، آراء صادره و احکام اجراء نشده و علل آن، درباره پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به طریق مقتضی به نماینده قوه قضائیه در ستاد.
ت - ارائه گزارش‌های سه ماهه توسط سازمان تعزیرات حکومتی در موارد مرتبط با آن سازمان درخصوص پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به ستاد.

ث - تدوین و اجرای برنامه آموزش همگانی با اولویت آموزش اشخاص در معرض خطر جرائم قاچاق کالا و ارز.
ج - آسیب‌شناسی قضائی علل گسترش جرم قاچاق کالا و ارز و راهکارهای کاهش زمان دادرسی با انجام پژوهش‌های علمی
چ - تشکیل کارگروه نظارتی به منظور تسریع در اجرای احکام پرونده‌های قاچاق کالا و ارز توسط رئیس قوه قضائیه.
ح - انعقاد موافقتنامه همکاری‌های حقوقی و قضائی در مورد جرم قاچاق کالا و ارز با اولویت کشورهای مورد پیشنهاد ستاد با رعایت اصل یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) قانون اساسی.

ماده ۱۲- کلیه دستگاه‌های عضو ستاد موظفند در چهارچوب اولویت‌های تعیین‌شده، برنامه‌های سالانه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز دستگاه متبوعه خود را جهت بررسی و تصویب به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۱۳- به منظور شناسایی و رهگیری کالاهای خارجی که با انجام تشریفات قانونی وارد کشور می‌شود و تشخیص آنها از کالاهای قاچاق یا فاقد مجوزهای لازم از قبیل کالای جعلی، تقلبی، غیربهداشتی و غیراستاندارد، ترخیص کالای تجاری منوط به ارائه گواهی‌های دریافت شناسه کالا، شناسه رهگیری، ثبت گواهی‌ها و شماره شناسه‌های فوق توسط گمرک است. در هر حال توزیع و فروش کالاهای وارداتی در سطح بازار خرده فروشی منوط به نصب این دو شناسه است و در غیر اینصورت کالاهای مذکور قاچاق محسوب می‌شوند.

تبصره ۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری دستگاههای تخصصی مرتبط، برای شناسایی و رهگیری کالا از بدو ورود تا سطح عرضه سامانه‌ای با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین از جمله رمزینة دو یا چندبعدی، ایجاد و امکان بهره‌گیری دستگاه‌های مرتبط را از سامانه مزبور فراهم نماید.

تبصره ۲- توزیع و فروش کالاهایی که با استفاده از هرگونه معافیت قانونی از قبیل ملوانی و تعاونی مرزنشینی به کشور وارد شده است در هر نقطه از کشور منوط به نصب شناسه کالا و شناسه رهگیری می‌باشد. تشریفات قانونی این کالاها با رعایت ماده (۹) قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب ۱۳۸۴/۷/۶ و ماده (۱۲۰) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ انجام می‌شود.

تبصره ۳- آئین‌نامه اجرائی این ماده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری ستاد و دستگاه‌های اجرائی عضو آن با لحاظ زمان‌بندی، اولویت کالایی و روش نصب شناسه کالا و شناسه رهگیری بر روی کالا و نحوه تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه، ظرف سه ماه تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴- دستگاه‌های تبلیغی، فرهنگی، پژوهشی و آموزشی از جمله سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان تبلیغات اسلامی و وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری موظفند برنامه‌های فرهنگی، آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی را براساس سیاست‌های ابلاغی شورای عالی انقلاب فرهنگی و اولویت‌های ستاد با هدف افزایش کیفیت تولیدات داخلی، ارتقای فرهنگ عمومی برای گرایش به استفاده از کالای تولید داخلی و جلوگیری از مصرف کالای قاچاق، اجراء نمایند.

ماده ۱۵- دستگاه‌های مرتبط در عرصه تجارت بین‌الملل موظفند به منظور مبارزه با قاچاق کالا و ارز در فرآیند مذاکرات مقدماتی موافقت‌نامه‌های تجاری، حمل و نقل و گمرکی، سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب ستاد را رعایت نمایند.

ماده ۱۶- ستاد، مرجع تخصصی تهیه و ارائه برآوردها و اطلاعات و آمار در امر قاچاق کالا و ارز است. این امر مانع از انجام تکالیف سایر دستگاه‌های مربوط نمی‌شود.

تبصره ۱- ستاد در چهارچوب اختیارات خود دستورالعمل نحوه گردآوری و جمع‌بندی آمار و اطلاعات دستگاه‌های مختلف را تصویب می‌نماید.

تبصره ۲- ستاد موظف است گزارش مربوط به کلیه آمار و اطلاعات قاچاق کالا و ارز از جمله میزان کشفیات و برآورد حجم و تحلیل آن را هر سه ماه یک‌بار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۷- وزارت امور خارجه موظف است با بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌های دیپلماسی خود، مصوبات ستاد در زمینه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز را در حل مشکلات پیشروی مبارزه با قاچاق رعایت کند و در فرآیند مذاکرات مقدماتی موافقت‌نامه‌های همکاری دو یا چندجانبه به آنها توجه نماید.

فصل سوم - قاچاق کالاهای مجاز، مجاز مشروط، یارانه‌ای و ارز

ماده ۱۸- هر شخص که مرتکب قاچاق کالا و ارز و حمل و یا نگهداری آن شود، علاوه بر ضبط کالا یا ارز، به جرمه‌های نقدی زیر محکوم می‌شود:

الف - کالای مجاز: جرمه نقدی یک تا دو برابر ارزش کالا.

ب - کالای مجاز مشروط: جرمه نقدی معادل یک تا سه برابر ارزش کالا.

پ - کالای یارانه‌ای: جرمه نقدی معادل دو تا چهار برابر ارزش کالا.

ت - ارز: جرمه نقدی ارز ورودی، یک تا دو برابر بهای ریالی آن و جرمه نقدی ارز خروجی، دو تا چهار برابر بهای ریالی آن.
"جرمه نقدی خرید، فروش یا حواله ارز، دو برابر بهای ریالی آن (الحاقی ۹۴/۷/۲۱)"

تبصره ۱- (اصلاحی ۹۴/۷/۲۱) عرضه و فروش کالای قاچاق موضوع این ماده ممنوع و مرتکب به حداقل مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم می‌شود.

تبصره ۲- فهرست کالاهای یارانه‌ای با پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. [برای آگاهی بیشتر، رجوع کنید به تصویب‌نامه این تبصره مندرج در انتهای قانون.]

تبصره ۳- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است فهرست کالاهای مجاز مشروط را اعلام نماید.

تبصره ۴- (الحاقی ۹۴/۷/۲۱) خرید، فروش، حمل یا نگهداری کالاهایی که موضوع قاچاق قرار می‌گیرند به صورت تجاری مانند فرآورده‌های نفتی و دارویی خارج از ضوابط تعیینی دولت تخلف محسوب و مرتکب علاوه بر ضبط کالای مزبور حسب

مورد به حداقل جریمه نقدی مقرر در این ماده محکوم می شود. دولت مکلف است ظرف دو ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون دستورالعمل مورد نیاز را تصویب نماید. [برای اطلاع بیشتر، رجوع کنید به دستورالعمل اجرایی این تبصره مندرج در انتهای قانون].

ماده ۱۸ مکرر - (الحاقی ۹۴/۷/۲۱) نگهداری، عرضه یا فروش کالا و ارز قاچاق موضوع ماده ۱۸ این قانون حسب مورد توسط واحدهای صنفی یا صرافیها تخلف محسوب و مرتکب علاوه بر ضبط کالا و ارز به ترتیب زیر جریمه می شود:

الف - مرتبه اول: جریمه نقدی معادل دو برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق.

ب - مرتبه دوم: جریمه نقدی معادل چهار برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق.

ج - مرتبه سوم: جریمه نقدی معادل شش برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق و نصب پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی و تعطیل محل کسب به مدت شش ماه.

ماده ۱۹- در صورتیکه کالای قاچاق موضوع ماده (۱۸) این قانون با کالای دیگر مخلوط شود و امکان تفکیک وجود نداشته باشد تمام کالا ضبط و پس از کسر جریمه های ماده مذکور و سایر هزینه های قانونی به نسبت کالای غیرقاچاق از حاصل فروش به مالک مسترد می شود.

ماده ۲۰- وسایل نقلیه مورد استفاده در حمل قاچاق کالای موضوع ماده (۱۸) این قانون، اعم از زمینی، دریایی و هوایی به شرح زیر ضبط می گردد:

الف - وسایل نقلیه سبک در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

ب - وسایل نقلیه نیمه سنگین زمینی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

پ - وسایل نقلیه نیمه سنگین هوایی و دریایی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه نهصد میلیون (۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

ت - وسایل نقلیه سنگین زمینی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

ث - وسایل نقلیه سنگین هوایی و دریایی در صورتی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه سه میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیشتر باشد.

تبصره ۱- در غیر از موارد فوق وسیله نقلیه توقیف می شود و در صورتی که محکوم علیه ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ حکم قطعی، جریمه نقدی مورد حکم را نپردازد از محل فروش وسیله نقلیه برداشت و مابقی به مالک مسترد می گردد. "در هر مرحله از رسیدگی چنانچه متهم وثیقه ای معادل حداکثر جزای نقدی تودیع نماید از وسیله نقلیه رفع توقیف می شود. (الحاقی ۹۴/۷/۲۱)"

تبصره ۲- در صورتی که ارتکاب جرم قاچاق با هر یک از انواع وسایل نقلیه مذکور حداقل سه بار تکرار شود و ارزش کالا در مجموع معادل یا بیشتر از مبالغ این ماده باشد وسیله نقلیه ضبط می شود.

تبصره ۳- مصادیق وسایل نقلیه در این ماده به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۴- در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به شخصی غیر از مرتکب قاچاق باشد و از قرائنی از قبیل سابقه مرتکب ثابت شود با علم و اطلاع مالک برای ارتکاب قاچاق در اختیار وی قرار گرفته است، وسیله نقلیه ضبط می شود و در غیر اینصورت وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جریمه نقدی مرتکب اضافه می گردد.

تبصره ۵ - در صورتی که وسیله نقلیه بلاصاحب یا صاحب متواری و یا مجهول المالك باشد، عین وسیله نقلیه به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون کالای مزبور توسط سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می شود.

ماده ۲۱ - در صورتی که ارزش کالای قاچاق و یا ارزش مکشوفه موضوع ماده (۱۸) این قانون، برابر تشخیص اولیه دستگاه کشف معادل ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا کمتر باشد با قید در صورتجلسه کشف به امضای متهم می رسد و در صورت استنکاف، مراتب در صورتجلسه کشف قید و حسب مورد، کالا ضبط و به همراه صورتجلسه به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی تحویل می شود و ارزش مکشوفه به حساب مشخص شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز و رونوشتی از اوراق به متهم ابلاغ می گردد.

تبصره ۱ - صاحب کالا و یا ارزش می تواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ در اداره تعزیرات حکومتی شهرستان محل کشف به این تصمیم اعتراض نماید. تا تعیین تکلیف قطعی قاچاق از سوی سازمان تعزیرات حکومتی، باید عین کالا نگهداری شود.

تبصره ۲ - مرتکب قاچاق موضوع این ماده در صورت تکرار برای مرتبه سوم و بالاتر علاوه بر ضبط کالا و یا ارزش به جریمه نقدی موضوع ماده (۱۸) این قانون محکوم می گردد.

تبصره ۳ - به کشفیات موضوع این ماده وجهی تحت عنوان حق الکشف یا پاداش تعلق نمی گیرد.

فصل چهارم - قاچاق کالاهای ممنوع

ماده ۲۲ - هرکس مرتکب قاچاق کالای ممنوع گردد یا کالای ممنوع قاچاق را نگهداری یا حمل نماید یا بفروشد، علاوه بر ضبط کالا به شرح زیر و مواد (۲۳) و (۲۴) مجازات می شود:

الف - در صورتی که ارزش کالا تا ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد، به جزای نقدی معادل دو تا سه برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق.

ب - در صورتی که ارزش کالا از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به جزای نقدی معادل سه تا پنج برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق.

پ - در صورتی که ارزش کالا از یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به بیش از شش ماه تا دو سال حبس و به جزای نقدی معادل پنج تا هفت برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق.

ت - در صورتی که ارزش کالا بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به دو سال تا پنج سال حبس و به جزای نقدی معادل هفت تا ده برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۹۴/۷/۲۱) در صورتی که ارزش عرفی (تجاری) مشروبات الکلی مشمول بندهای (الف) و (ب) این ماده باشد مرتکب علاوه بر جریمه نقدی مقرر در این ماده به مجازات حبس از شش ماه تا یک سال محکوم می شود.

تبصره ۲ - وجوه حاصل از قاچاق کالای ممنوع، ضبط می شود.

تبصره ۳ - آلات و ادواتی که جهت ساخت کالای ممنوع به منظور قاچاق یا تسهیل ارتکاب قاچاق کالای ممنوع مورد استفاده قرار می گیرد، ضبط می شود. مواردی که استفاده کننده مالک نبوده و مالک عامداً آن را در اختیار مرتکب قرار نداده باشد، مشمول حکم این تبصره نمی باشد.

تبصره ۴- مشروبات الکلی، اموال تاریخی - فرهنگی، تجهیزات دریافت از ماهواره به طور غیرمجاز، آلات و وسایل قمار و آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن از مصادیق کالای ممنوع است. "ساخت تجهیزات دریافت از ماهواره نیز مشمول مجازات ها و احکام مقرر برای این ماده می باشد." ^۱ (الحاقی ۹۴/۷/۲۱)

تبصره ۵ - محل نگهداری کالاهای قاچاق ممنوع که در مالکیت مرتکب باشد، در صورتی که مشمول حکم مندرج در ماده (۲۴) این قانون نشود، توقیف و پلمب می شود و در صورتی که محکوم علیه ظرف دو ماه از تاریخ صدور حکم قطعی، جریمه نقدی را نپردازد، حسب مورد از محل فروش آن برداشت و مابقی به مالک مسترد می شود. "در هر مرحله از رسیدگی چنانچه متهم وثیقه ای معادل حداکثر جزای نقدی تودیع نماید از محل نگهداری رفع توقیف می شود." ^۲ (الحاقی ۹۴/۷/۲۱)

ماده ۲۳- در مواردی که کالای قاچاق مکشوفه مشمول شرایط بندهای (پ) و (ت) ماده (۲۲) گردد وسیله نقلیه مورد استفاده در قاچاق کالای مزبور، در صورت وجود هر یک از شرایط زیر، ضبط می شود:

الف - وسیله نقلیه مورد استفاده، متعلق به شخص مرتکب قاچاق باشد.

ب - با استناد به دلایل یا قرائن از جمله سابقه مرتکب و یا مالک وسیله نقلیه در امر قاچاق، ثابت شود که مالک وسیله نقلیه عامداً، آن را جهت استفاده برای حمل کالای قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است.

تبصره - در غیر موارد فوق، وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جریمه نقدی مرتکب اضافه می شود.

ماده ۲۴- محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع در صورتی که متعلق به مرتکب بوده و یا توسط مالک عامداً جهت نگهداری کالای قاچاق در اختیار دیگری قرار گرفته باشد و ارزش کالا بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد، مصادره می گردد، مشروط به اینکه ارزش ملک از پنج برابر ارزش کالای قاچاق نگهداری شده بیشتر نباشد، که در این صورت ملک به مقدار نسبت پنج برابر قیمت کالای قاچاق نگهداری شده به قیمت اصل ملک، مورد مصادره قرار می گیرد و چنانچه ارزش کالا کمتر از مبلغ مذکور باشد و حداقل دوبار به این منظور استفاده شود و محکومیت قطعی یابد در مرتبه سوم ارتکاب، به کیفیت مذکور مصادره می گردد. در صورتی که مرتکب بدون اطلاع مالک از آن محل استفاده کند، از سه تا پنج برابر ارزش کالای قاچاق نگهداری شده به جزای نقدی وی افزوده می شود.

تبصره - آئین نامه اجرائی این ماده توسط قوه قضائیه تهیه می شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تأیید رئیس قوه قضائیه می رسد. [برای آگاهی بیشتر، رجوع کنید به آیین نامه اجرائی این تبصره مندرج در انتهای قانون.]

ماده ۲۵- هر کس بدون اخذ مجوز قانونی از سازمان حفاظت محیط زیست و عدم رعایت سایر ترتیبات پیش بینی شده در قوانین و مقررات به صدور حیوانات وحشی عادی، در معرض نابودی و کمیاب، انواع موجودات آبی، پرندگان شکاری و غیرشکاری اعم از بومی یا مهاجر وحشی به طور زنده یا غیرزنده و نیز اجزای این حیوانات مبادرت کند، یا در حین صدور و

^۱ رأی وحدت رویه شماره ۷۵۱ مورخ ۱۳۹۵/۵/۵ هیأت عمومی دیوان عالی کشور: هر چند تجهیزات دریافت از ماهواره طبق تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۳/۱۰/۱۳۹۲ از مصادیق کالای ممنوع است، لکن نگهداری آن فی حد ذاته اگرچه عملی مجرمانه و مستوجب مجازات است، ولی با توجه به معنای خاص قاچاق به شرحی که در ۳ بند الف ماده ۱ قانون مورد اشاره آمده و تمیزی که قانونگذار بین عناوین مذکور در قانون یادشده قایل شده است، داخل در عنوان قاچاق نبوده و به همین جهت از حیث صلاحیت دادگاه، مشمول حکم مقرر در ماده ۴۴ آن قانون نمی باشد. بر این اساس، رأی شعب سیزدهم دیوان عالی کشور که با این نظر انطباق دارد، به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص داده می شود.

^۲ بموجب رأی وحدت رویه شماره ۸۰۹ مورخ ۱۴۰۰/۱/۱۷ هیأت عمومی دیوان عالی کشور؛ با عنایت به تعریف «قاچاق کالا» در بند الف ماده ۱ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی و تفکیک عناوین «قاچاق» و «نگهداری کالای قاچاق» در مواد دیگر این قانون از جمله ماده ۲۲ آن، صرف نگهداری مشروبات الکلی خارجی گرچه به عنوان یکی از مصادیق کالای ممنوع جرم و مستوجب مجازات مقرر در ماده ۲۲ قانون یاد شده است، اما از حیث صلاحیت از شمول ماده ۴۴ همین قانون خارج است. بر این اساس و با توجه به ماده ۳۰۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی و استثنایی بودن صلاحیت دادگاه انقلاب، رسیدگی به بزه یادشده در صلاحیت دادگاه کیفری دو است.

خارج نمودن دستگیر شود، هر چند عمل او منجر به خروج موارد مذکور از کشور نشود، به مجازات قاچاق کالای ممنوع محکوم می‌گردد. تعیین مصادیق این حیوانات بر عهده سازمان حفاظت محیط زیست است.

ماده ۲۶- صید، عمل آوری، تهیه، عرضه، فروش، حمل، نگهداری و صدور خاویار و ماهیان خاویاری که میزان و مصادیق آن توسط سازمان شیلات تعیین می‌شود، بدون مجوز این سازمان مشمول مجازات قاچاق کالای ممنوع است.

ماده ۲۷- هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به واردات و صادرات دارو، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بدون انجام تشریفات قانونی نماید به مجازات کالاهای قاچاق به شرح زیر محکوم می‌شود. این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارت‌های وارده نیست:

الف - قاچاق مواد و فرآورده‌های دارویی، "فرآورده‌های زیستی (بیولوژیک) (الحاقی ۹۴/۷/۲۱)" مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) این قانون می‌باشد.

ب - در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه شامل مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی باشد، مرجع رسیدگی کننده مکلف است نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف ده روز به این استعلام پاسخ دهد. هرگاه کالای مکشوفه مذکور موفق به اخذ مجوزهای بهداشتی و درمانی در خصوص مصرف انسانی گردد جرم قاچاق مشمول مجازات مندرج در بند (ب) ماده (۱۸) این قانون خواهد شد و در غیر این صورت کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شده و مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۹۴/۷/۲۱) ساخت، حمل، نگهداری، عرضه یا فروش محصولات فوق نیز مشمول مجازات‌ها و احکام مقرر در این ماده می‌باشد.

تبصره ۲- آئین‌نامه اجرائی این ماده در مورد چگونگی اجراء و میزان لازم از کالا برای استعلام مجوز مصرف انسانی با پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت و ستاد تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. **[برای آگاهی بیشتر، رجوع کنید به آیین‌نامه اجرائی این تبصره مندرج در انتهای قانون.]**

فصل پنجم - قاچاق سازمان یافته و حرفه‌ای

ماده ۲۸- در صورتی که قاچاق کالاهای ممنوع به نحو سازمان یافته ارتکاب یابد، مرتکب علاوه بر جزای نقدی مندرج در ماده (۲۲) این قانون به ترتیب زیر محکوم می‌شود:

الف - درخصوص بند (الف) ماده (۲۲) به نود و یک روز تا شش ماه حبس.

ب - درخصوص بند (ب) ماده (۲۲) به بیش از شش ماه تا دو سال حبس.

پ - درخصوص بندهای (پ) و (ت) ماده (۲۲) به حداکثر مجازات حبس مندرج در بندهای مذکور.

تبصره - کسانی که در ارتکاب جرائم این ماده نقش سازماندهی، هدایت و یا سردستگی گروه سازمان یافته را برعهده دارند، حسب مورد به حداکثر مجازات‌های مقرر در بندهای (الف) و (ب) محکوم می‌شوند.

ماده ۲۹- در صورتی که کالاهای مجاز، مجاز مشروط، یارانه‌ای و یا ارز به نحو سازمان یافته قاچاق شود، علاوه بر مجازات‌های موضوع ماده (۱۸) این قانون، حسب مورد مرتکب به مجازات‌های زیر محکوم می‌شود.

الف - چنانچه ارزش کالای مجاز یا مجاز مشروط تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به نود و یک روز تا شش ماه حبس و در صورتی که ارزش کالا بیش از مبلغ مذکور باشد به بیش از شش ماه تا دو سال حبس.

ب - چنانچه ارزش کالای یارانه‌ای یا ارز تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به دو سال تا پنج سال حبس و در صورتی که ارزش کالا بیش از مبلغ مذکور باشد به حداکثر مجازات مذکور در این بند.

تبصره - کسانی که در جرائم فوق نقش سازماندهی، هدایت و یا سردستگی گروه سازمان یافته را برعهده دارند، حسب مورد به حداکثر مجازات‌های مقرر در بندهای (الف) و (ب) محکوم می‌شوند.

ماده ۳۰ - در صورتی که ارتکاب قاچاق کالا و ارز به صورت انفرادی و یا سازمان یافته به قصد مقابله با نظام جمهوری اسلامی ایران یا با علم به مؤثر بودن آن صورت گیرد و منجر به اخلال گسترده در نظام اقتصادی کشور شود، موضوع مشمول قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ می‌گردد و مرتکب طبق مقررات قانون مزبور مجازات می‌شود.

ماده ۳۱ - در صورتی که احراز شود مرتکب جرائم قاچاق کالا و ارز با علم و عمد، عواید و سود حاصل از این جرائم را به نحو مستقیم یا غیرمستقیم برای تأمین مالی تروریسم و اقدام علیه امنیت ملی و تقویت گروه‌های معاند با نظام اختصاص داده یا هزینه نموده است، علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون حسب مورد به مجازات محارب یا مفسد فی الارض محکوم می‌گردد.

ماده ۳۲ - کسانی که مطابق این قانون قاچاقچی حرفه‌ای محسوب می‌شوند، علاوه بر ضبط کالا و یا ارز قاچاق، به حداکثر جزای نقدی و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق تعزیری و مجازات‌های حبس به شرح زیر محکوم می‌شوند:

الف - نود و یک روز تا شش ماه حبس برای کالا و ارز با ارزش تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

ب - بیش از شش ماه تا دو سال برای کالا و ارز با ارزش بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

تبصره - مرتکبین قاچاق حرفه‌ای کالاهای ممنوع علاوه بر مجازات‌های مندرج در ماده (۲۲) این قانون حسب مورد به نصف حداکثر حبس مقرر در این ماده محکوم می‌شوند.

فصل ششم - جرائم مرتبط

ماده ۳۳ - هرکس در اسناد مثبت گمرکی اعم از کتبی یا رقمی (دیجیتالی)، مهر و موم یا پلمب گمرکی و سایر اسناد از قبیل اسناد سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، مؤسسه ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ثبت سفارش و سایر مجوزهای مورد نیاز صادرات و واردات، شناسه کالا و رهگیری، مرتکب جعل گردد و یا با علم به جعلی بودن، آنها را مورد استفاده قرار دهد، حسب مورد علاوه بر مجازات حبس مذکور در قانون مجازات اسلامی به جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر ارزش کالای موضوع اسناد مجعول محکوم می‌شود.

تبصره - خرید و فروش اسناد اصیل گمرکی که قبلاً در ترخیص کالا استفاده شده است و همچنین استفاده مکرر از آن اسناد، جرم محسوب و مرتکب به مجازات فوق محکوم می‌شود.

ماده ۳۴ - در صورتی که شخص حامل یا مالک کالا و یا ارز قاچاق، در مواجهه با مأموران کاشف به هر نحوی مقابله یا مقاومت نماید، اگر عمل مذکور از مصادیق دست بردن به سلاح و سلب امنیت مردم نباشد علاوه بر مجازات‌های مقرر برای ارتکاب قاچاق، به شش ماه تا دو سال حبس و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق محکوم می‌شود.

ماده ۳۵ - در صورتی که مأموران دستگاه‌های کاشف یا وصول درآمدهای دولت، خود مرتکب قاچاق شوند و یا شرکت یا معاونت در ارتکاب نمایند، علاوه بر مجازات قاچاق مقرر در این قانون به مجازات مختلس نیز محکوم می‌شوند.

تبصره ۱ - مأمورانی که با علم به ارتکاب قاچاق از تعقیب مرتکبان خودداری یا برخلاف قوانین و مقررات عمل نمایند در حکم مختلس محسوب و به مجازات مقرر برای مختلسین اموال دولتی محکوم می‌گردند مگر آنکه عمل مرتکب به موجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری باشد که در این صورت به مجازات شدیدتر محکوم می‌شوند.

تبصره ۲ - کارکنان تمامی دستگاه‌ها و سازمان‌های مؤثر در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله ستاد و سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیز مشمول حکم این ماده و تبصره (۱) آن می‌شوند.

فصل هفتم - مقررات مربوط به دستگاه کاشف و کشف کالا

ماده ۳۶ - دستگاه‌های زیر در حدود وظایف محوله قانونی، کاشف در امر قاچاق محسوب می‌شوند:

الف - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ب - وزارت جهاد کشاورزی.

پ - گمرک جمهوری اسلامی ایران در محدوده اماکن گمرکی.

ت - سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان.

ث - سازمان حفاظت محیط زیست.

ج - سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی.

چ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ح - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران.

خ - شرکت سهامی شیلات ایران.

د - شرکت دخانیات ایران.

تبصره - ضابطین نیز در حدود وظایف محوله قانونی خود کاشف محسوب می شوند.

ماده ۳۷ - به موجب این قانون، حفاظت گمرک های کشور زیر نظر رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران برای حفاظت اماکن گمرکی و کالاهای موجود در آنها و امور اجرائی مبارزه با قاچاق در محدوده آن اماکن با اخذ مجوز از ستاد کل نیروهای مسلح، تشکیل و مأموران آن در حدود وظایف و با شرایط مذکور در قانون آئین دادرسی کیفری ضابط خاص قضائی محسوب می شوند.

تبصره ۱ - رئیس حفاظت گمرک های کشور به پیشنهاد رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران پس از تأیید فرمانده نیروی انتظامی و با حکم ستاد کل نیروهای مسلح منصوب می شود.

تبصره ۲ - نحوه تسلیح نیروهای حفاظت گمرک های کشور، حمل و به کارگیری سلاح به موجب دستورالعملی است که توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه می شود و به تصویب ستاد کل نیروهای مسلح می رسد.

ماده ۳۸ - هرگاه در زمان کشف جرم قاچاق دستگاه اجرائی کاشف یا دستگاه اجرائی مأمور وصول درآمدهای دولت بر مبنای قرائن و امارات موجود از جمله وسایل و تجهیزات مورد استفاده در ارتکاب جرم، حجم و ارزش کالای مکشوفه احراز نمایند یا احتمال قوی دهند که جرم در یکی از وضعیت های زیر واقع گردیده است مکلفند این موضوع را با ذکر قرائن و امارات مزبور برای انجام اقدامات قانونی به مقام قضائی اعلام نمایند:

الف - وقوع جرم به صورت سازمان یافته.

ب - تعلق کالای قاچاق یا عواید و سود حاصل از آن به شخص یا اشخاصی غیر از متهم.

پ - سابقه ارتکاب جرم قاچاق توسط متهم.

ماده ۳۹ - وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی موظفند با هماهنگی مرجع ذیصلاح قضائی، خود یا بنا بر اعلام دستگاه کاشف، شبکه های اصلی، گروه های سازمان یافته قاچاق کالا و ارز و دارایی های آنها را شناسایی و اقدام به تشکیل پرونده و تکمیل تحقیقات نمایند.

ماده ۴۰ - ضابطین مکلفند در مبارزه با جرائم قاچاق طبق قانون آئین دادرسی کیفری رفتار نمایند.

ماده ۴۱ - به استثنای موارد منطبق با ماده (۲۱) این قانون، هنگام کشف قاچاق، ضابطین مکلفند اموال مکشوفه و وسایل حمل کالا و یا ارز قاچاق یا محل نگهداری و اختفای آن را مطابق این قانون حسب مورد توقیف و پلمب کنند و صورتجلسه کشف را با ذکر دقیق مشخصات کالا و یا ارز قاچاق، مالک و حاملان آنها تنظیم نمایند و به امضای متهم یا متهمان برسانند و در صورت استنکاف، مراتب را در صورتجلسه کشف قید کنند. ضابطین مکلفند بلافاصله و در صورت عدم دسترسی ظرف بیست و چهار ساعت از زمان دستگیری، ضمن تحت نظر قراردادن متهم، پرونده تنظیمی را نزد مرجع صالح ارسال نمایند.

تبصره ۱- در مواردی که دستگاه‌های کاشف فاقد اختیارات ضابطین دادگستری باشند، موظفند پس از کشف بلافاصله با تنظیم صورتجلسه کشف موضوع را جهت اقدام قانونی به ضابطین یا مراجع قضائی اطلاع دهند.

تبصره ۲- در مورد سایر جرائم مقرر به استثنای ماده (۲۱) این قانون، در صورتی که بیم اختفای ادله، فرار متهم یا تبانی باشد و همچنین در پرونده‌هایی با ارزش کالای قاچاق مکشوفه بالای یکصد میلیون (۱,۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، صدور قرار وثیقه متناسب با مجازات مقرر الزامی است.

ماده ۴۲- در صورت دلالت قرائن و امارات قوی بر وجود کالا و یا ارز قاچاق، ضابطین می‌توانند پس از کسب مجوز بازرسی از مرجع قضائی به انبارها و اماکن و مستغلات محل اختفاء یا نگهداری کالا و یا ارز قاچاق وارد شوند و حتی المقدور با حضور صاحب محل نسبت به بازرسی محل و کشف قاچاق اقدام نمایند و حسب مورد جهت رسیدگی به مرجع صالح ارجاع دهند.

تبصره ۱- تنظیم صورتجلسه بازرسی محل با ذکر جزئیات امر مانند ساعت بازرسی، افراد حاضر و مشخصات کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه الزامی است.

تبصره ۲- بازرسی از اماکن عمومی، نیازی به مجوز موضوع این ماده ندارد. [برای اطلاع بیشتر، رجوع کنید به آیین نامه اماکن مندرج در انتهای قانون.]

ماده ۴۳- در پرونده‌هایی که صاحب کالا و ارز قاچاق شناسایی نشده و یا متواری است، ضابطین موظفند با اخذ دستور از مرجع ذیصلاح و با همکاری تمامی نهادهای ذی‌ربط، بلافاصله به شناسایی مالک اقدام کنند و در صورت عدم حصول نتیجه ظرف یکماه از تاریخ وصول پرونده به مراجع ذیصلاح، مرجع رسیدگی صالح باید به صورت غیابی رسیدگی و مطابق مقررات این قانون رأی مقتضی را صادر نماید.

تبصره ۱- در رسیدگی غیابی به پرونده‌های قاچاق مکشوفه بلاصاحب، صاحب متواری و یا مجهول‌المالک، ضبط کالای قاچاق مکشوفه مانع رسیدگی به جرائم مالک کالا نیست.

تبصره ۲- در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه بلاصاحب، صاحب متواری و یا مجهول‌المالک باشد، کالای مزبور عیناً به ستاد مأذون از سوی ولی‌فقیه تحویل یا حسب درخواست رسمی نهاد مزبور به فروش رسیده و وجه آن به حساب آن نهاد واریز می‌شود.

فصل هشتم - مراجع صالح رسیدگی به جرم قاچاق

ماده ۴۴- رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان‌یافته و حرفه‌ای، قاچاق کالاهای ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است. سایر پرونده‌های قاچاق کالا و ارز، تخلف محسوب و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است. چنانچه پرونده‌ای، متهمان متعدد داشته و رسیدگی به اتهام یکی از آنان در صلاحیت مرجع قضائی باشد، به اتهامات سایر اشخاص نیز در این مراجع رسیدگی می‌شود.

تبصره - (اصلاحی ۹۴/۷/۲۱) در صورتی که پس از ارجاع پرونده به سازمان تعزیرات حکومتی و انجام تحقیقات محرز شود رسیدگی به جرم ارتكابی در صلاحیت مرجع قضایی است، شعبه مرجوع‌آلیه مکلف است بلافاصله قرار عدم صلاحیت خود را صادر کند این قرار پس از تأیید مقام مافوق شعبه در سازمان تعزیرات حکومتی و یا در صورت عدم اعلام نظر آن مقام ظرف مدت یک هفته، قطعی است و پرونده مستقیماً به مرجع قضایی ذی صلاح ارسال می‌گردد. همچنین در مواردی که پرونده به تشخیص مرجع قضایی در صلاحیت تعزیرات حکومتی است، پرونده مستقیماً به مرجع مذکور ارسال می‌گردد و شعب

سازمان تعزیرات حکومتی مکلف به رسیدگی می باشند. مقررات این تبصره از شمول ماده ۲۸ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ مستثنی است.^۱

ماده ۴۵- هر کدام از شعب دادسرا و دادگاه انقلاب اسلامی، تعزیرات حکومتی و شعب تجدیدنظر آنها ظرف یک ماه از زمان تحویل پرونده باید رسیدگی و رأی نهائی را صادر کنند، مگر مواردی که حسب نوع جرم یا تخلف و علل دیگر، تکمیل شدن تحقیقات نیاز به زمان بیشتری داشته باشد که در این صورت حسب مورد مرجع رسیدگی کننده موظف است علت تأخیر را به صورت مکتوب به مقام مافوق گزارش دهد. عدم ارسال این گزارش موجب محکومیت انتظامی تا درجه سه می گردد.

ماده ۴۶- در کلیه مواردی که سازمان تعزیرات حکومتی صالح به رسیدگی است شعب تعزیرات حکومتی همان اختیار مراجع قضائی در رسیدگی به پرونده های مزبور را دارند جز در مواردی که در این قانون به ضرورت اخذ دستور مقام قضائی تصریح شده است.

تبصره ۱- اعضای شعب ویژه رسیدگی به پرونده های قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی به جز در موارد اثبات سوءنیت یا ارتکاب اعمالی که در قانون جرم است، در رابطه با ایفای وظایف قانونی در آراء صادره تحت تعقیب قضائی قرار نمی گیرند.

تبصره ۲- به کلیه اتهامات رؤسا و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی که در مقام رسیدگی به پرونده های قاچاق کالا و ارز مرتکب میشوند در دادسرا و دادگاه های مرکز رسیدگی می شود.^۲

ماده ۴۷- شعبه رسیدگی کننده ضمن ارسال رونوشتی از مدارک پرونده به گمرک یا سایر سازمانهای مأمور وصول درآمدهای دولت حسب مورد، در مورد تعیین ارزش کالا و یا ارز مکشوفه و بررسی اسناد ابرازی برای احراز جرم قاچاق استعمال مینماید. همچنین وقت رسیدگی به سازمان های مذکور و متهم ابلاغ می گردد. سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت استعمال، پاسخ آن را ارسال و نماینده حقوقی خود را نیز برای حضور در جلسه رسیدگی معرفی نماید. در هر صورت، تشکیل جلسه رسیدگی منوط به حضور نماینده مذکور نیست.

ماده ۴۸- در پرونده های قاچاق کالای ممنوع، سازمان یافته، حرفه ای و یا پرونده هایی که ارزش کالای قاچاق مکشوفه بیش از یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است، مرجع رسیدگی مکلف است نسبت به صدور دستور شناسایی و توقیف اموال متعلق به متهم در حدود جزای نقدی احتمالی از طرق مقتضی، از جمله استعمال از ادارات ثبت اسناد و املاک، مخابرات، بانکها و سازمان بورس و اوراق بهادار، اقدام نماید. مراجع طرف استعمال نیز موظفند ظرف پنج روز پاسخ لازم را به مرجع رسیدگی اعلام کنند.

^۱ رأی وحدت رویه شماره ۷۳۶ مورخ ۱۳۹۳/۹/۴ هیأت عمومی دیوان عالی کشور: نظر به اینکه در ماده ۴۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۳/۱۰ مجلس شورای اسلامی، عبارت «مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی» به قرینه جمله بعد آن با این عبارت: (سایر پرونده های قاچاق کالا و ارز تخلف محسوب و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است) معطوف به قاچاق کالا و ارز و منصرف از قاچاق کالاهای ممنوع است، بنابراین رسیدگی به بزه قاچاق کالاهای ممنوع همانند رسیدگی به بزه قاچاق کالا و ارز سازمان یافته و حرفه ای و بزه قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی مطلقاً در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است؛ براین اساس آراء شعب یازدهم و چهاردهم دیوان عالی کشور که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص می گردد.

^۲ رأی وحدت رویه شماره ۷۶۲ مورخ ۱۳۹۶/۸/۲ هیأت عمومی دیوان عالی کشور: با توجه به مسئولیت رؤسا و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی در رسیدگی به جرایم قاچاق کالا و ارز و وصف قضایی موضوع و با توجه به صراحت مواد ۴۹ و ۶۰ قانون قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ بر اشتغال دارندگان پایه های قضایی در شعب مرقوم و انحصار صلاحیت دادسرا و محاکم کیفری مستقر در مرکز استان در رسیدگی به موارد مذکور در ماده ۷۴ این قانون و با توجه به ادبیات اداری و شرایط مقرر برای اعضای شعب ویژه رسیدگی کننده به قاچاق کالا و ارز و دلالت «مرکز» به فرد اجلای آن یعنی مرکز کشور، رسیدگی به کلیه اتهامات رؤسا و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی که در مقام رسیدگی به پرونده های قاچاق کالا و ارز مرتکب می شوند در صلاحیت دادسرا و دادگاه های تهران بوده و آراء شعب یازدهم و سی و هفتم دیوان عالی کشور که با این نظر انطباق دارند صحیح و قانونی تشخیص می گردند.

ماده ۴۹- به منظور اعمال نظارت قضائی بر پرونده های قاچاق در سازمان تعزیرات حکومتی، رئیس شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به پرونده های قاچاق کالا و ارز به پیشنهاد رئیس سازمان پس از تأیید وزیر دادگستری از بین قضات دارای پایه نه قضائی پس از موافقت رئیس قوه قضائیه با ابلاغ ایشان منصوب می شوند.

تبصره - در مواردی که از شعب ویژه تجدیدنظر تعزیرات در موارد مشابه احکام مختلفی صادر شود با درخواست رئیس سازمان یا وزیر دادگستری، موارد جهت ایجاد وحدت رویه به هیأت عمومی دیوان عالی کشور ارسال میگردد.

ماده ۵۰- آراء شعب بدوی تعزیرات در مورد قاچاق کالا و ارز که ارزش آنها کمتر از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد، قطعی است. در سایر موارد آراء شعب ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ با درخواست محکوم علیه قابل تجدیدنظرخواهی است.

تبصره ۱- جهات تجدیدنظرخواهی در شعب تعزیرات حکومتی مطابق قانون آئین دادرسی کیفری است.

تبصره ۲- آراء صادره از شعب تعزیرات حکومتی در مورد پرونده های قاچاق کالا و ارز قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی نیست.^۱

تبصره ۳- آراء صادره از شعب بدوی تعزیرات حکومتی و دادگاه انقلاب در صورتی که مبنی بر برائت متهم باشد ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ و پس از درخواست دادستان یا دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت یا ستاد و یا عنداللزوم دستگاه کاشف، قابل تجدیدنظرخواهی است. پرونده حسب مورد از سوی رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا رئیس کل دادگستری استان برای رسیدگی مجدد به یکی از شعب تجدیدنظر مربوطه ارجاع می شود. رأی شعبه تجدیدنظر قطعی و لازم الاجراء است.^۲

تبصره ۴ - (الحاقی ۹۴/۷/۲۱) در کلیه آراء بدوی قطعی یا آرای که به لحاظ عدم تجدیدنظرخواهی قطعی شده اند هرگاه دلیلی بر عدم انطباق رأی با قانون یا عدم تناسب جریمه نقدی با قانون موجود باشد، رئیس سازمان تعزیرات حکومتی می تواند تقاضای تجدیدنظر نماید.

ماده ۵۱- در کلیه مواردی که شرایط و ضوابط دادرسی در این قانون پیش بینی نشده است، مطابق قانون آئین دادرسی کیفری رفتار می شود.

ماده ۵۲- متهمانی که به منظور رد اتهام قاچاق به اسناد مثبت گمرکی استناد می کنند، مکلفند ظرف ده روز از زمان طرح پرونده در مرجع رسیدگی کننده، اصل آن سند را ارائه نمایند. این مهلت با عذرموجه به تشخیص مرجع رسیدگی کننده حداکثر یک بار دیگر به مدت ده روز قابل تمدید است. به اسنادی که خارج از این مهلت ها ارائه شود ترتیب اثری داده نمی شود.

^۱ رای شماره ۱۷۷۵ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: بر اساس تبصره ۲ ماده ۵۰ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲.۱۰.۳ مجلس شورای اسلامی «آراء صادره از شعب تعزیرات حکومتی در مورد پرونده های قاچاق کالا و ارز قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی نیست.» نظر به اینکه بر مبنای حکم مقرر در تبصره قانونی مذکور، شعب دیوان عدالت اداری پس از لازم الاجرا شدن قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، صلاحیت رسیدگی به آراء صادره از شعب تعزیرات حکومتی در مورد پرونده های قاچاق کالا و ارز را ندارند، لذا دادنامه شماره ۹۶۰۹۹۷۰۹۰۱۴۰۲۲۵۱ صادره از شعبه سوم بدوی دیوان عدالت اداری که به موجب دادنامه شماره ۹۷۰۹۹۷۰۹۵۶۱۰۰۳۸۹ صادره از شعبه چهارم تجدید نظر دیوان عدالت اداری تأیید شده و متضمن همین حکم است، صحیح و منطبق با موازین قانونی است.

^۲ رأی وحدت رویه شماره ۷۸۵ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۰ هیأت عمومی دیوان عالی کشور: نظر به اینکه مطابق تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، دادستان از آراء صادره از شعب بدوی تعزیرات حکومتی و دادگاه انقلاب در صورتی که مبنی بر برائت باشد حق تجدیدنظرخواهی دارد و تقیید آن به تجدیدنظرخواهی از آراء دادگاه انقلاب علاوه بر اینکه با اطلاق کلمه «آراء» در تبصره مذکور منافات دارد با توجه به اینکه این حق طبق بند «پ» ماده ۲۳۳ قانون آیین دادرسی کیفری به دادستان داده شده، موافق مقصود قانونگذار نیست. بنا به مراتب، رأی شعبه پنجم تجدیدنظر ویژه قاچاق کالا و ارز در حدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء اعضای هیأت عمومی صحیح و منطبق با قانون تشخیص داده می شود.

فصل نهم - اموال ناشی از قاچاق

ماده ۵۳ - دستگاه‌های کاشف و ضابطین موظفند کالاهای قاچاق مکشوفه و کلیه اموال منقول و غیرمنقول و وسایل نقلیه اعم از زمینی، دریایی و هوایی را که در اجرای این قانون، توقیف می‌شوند، به‌استثنای کالای ممنوع و وسایل نقلیه موضوع ماده (۵۶) این قانون، همراه با رونوشت صورتجلسه کشف و توقیف و تشخیص اولیه ارزش کالا، بلافاصله پس از کشف، تحویل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نمایند. این سازمان اقدام به نگهداری کالا نموده و فروش کالای قاچاق منوط به صدور رأی قطعی است.

تبصره ۱- در کلیه مواردی که کالای قاچاق مکشوفه بلاصاحب یا صاحب متواری و یا مجهول‌المالک باشد، عین کالای مزبور به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون کالای مزبور توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می‌شود.

تبصره ۲- سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی موظف است درمورد کالاهای سریع‌الفساد، سریع‌الاشتعال، احشام و طیور و یا کالاهایی که مرور زمان سبب ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آنها می‌شود، پس از اخذ مجوز فروش از مرجع رسیدگی‌کننده، بلافاصله کالا را براساس مقررات مربوط به فروش برساند.

تبصره ۳- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی موظف است فرآورده‌های نفتی قاچاق مکشوفه را از دستگاه کاشف تحویل بگیرد و پس از فروش آن وجه حاصله را به خزانه‌داری کل کشور واریز نماید.

تبصره ۴- دستگاه کاشف مکلف است ارز مکشوفه به ظن قاچاق را به حساب تعیین شده از سوی بانک مرکزی واریز نماید و پس از قطعیت حکم آنرا به حساب ویژه خزانه‌داری کل کشور واریز کند. در صورتی که وجوه موضوع این تبصره از مصادیق قید شده در تبصره (۱) این ماده باشد، مطابق تبصره مذکور اقدام می‌شود.

ماده ۵۴ - در موارد صدور رأی قطعی براءت متهم و حکم به استرداد کالا، صاحب کالا درصورت وجود عین، مستحق دریافت آن و در غیر این صورت حسب‌مورد مستحق دریافت مثل یا بهای کالا به قیمت روز فروش بوده و در صورتی که فروش شرعاً یا قانوناً جایز نبوده، درخصوص پرداخت قیمت، مستحق قیمت یوم‌الاداء می‌باشد. حکم این ماده شامل کالاهایی که فروش آنها قانوناً جایز نیست، نمی‌گردد.

تبصره - در مواردی که موضوع ماده مرتبط با قاچاق ارز باشد، ارز واریزی به حساب بانک مرکزی با رعایت مقررات مربوط به صاحب آن مسترد می‌شود.

ماده ۵۵ - فروش کالای قاچاق منوط به رعایت کلیه ضوابط قانونی از جمله ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است. در صورتی که فروش کالا مطابق ضوابط فوق بلامانع باشد و به تولید و تجارت قانونی و نیاز واقعی بازار لطمه وارد نکند، پس از اخذ مجوز از مراجع ذیربط و نصب رمزینه موضوع ماده (۱۳) این قانون، توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی فروخته می‌شود. آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط ستاد تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. [\[برای آگاهی بیشتر به آیین‌نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون مراجعه شود.\]](#)

تبصره - درباره آن دسته از کالاهای قاچاق که وفق قوانین در اختیار سازمان‌ها و نهادهای دیگر از جمله نهاد مأذون از سوی ولی فقیه قرار دارد مانند کالاهای قاچاق بلاصاحب و صاحب متواری و مجهول‌المالک، سازمان یا نهاد مربوط موظف است در فروش اموال مذکور مقررات این قانون را رعایت نماید.

ماده ۵۶ - صدور یا معدوم کردن کالاهای قاچاق مکشوفه که فاقد ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است و کالاهای قاچاق ممنوع و همچنین آن بخش از کالاهای موضوع ماده (۵۴) که فروش آن در کشور به تولید داخلی و تجارت قانونی

لطمه میزند برابر آئین نامه ای است که توسط ستاد تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. [برای آگاهی بیشتر به آیین نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون مراجعه شود.]

فصل دهم - مقررات عمومی

ماده ۵۷ - قاچاق کالا و ارز از مصادیق جرائم اقتصادی محسوب می شود.

ماده ۵۸ - در کلیه جرائم و تخلفات موضوع این قانون در خصوص کالا و ارز، در صورت موجود نبودن عین کالا و یا ارز قاچاق، مرتکب حسب مورد علاوه بر محکومیت به مجازات های مقرر، به پرداخت معادل ارزش کالا و ارز نیز محکوم می شود. موارد خارج از اراده مرتکب در تلف کالا و ارز مشمول این ماده نمی شود.

ماده ۵۹ - در صورتی که کشف کالا و یا ارز قاچاق، همراه با درگیری مسلحانه مرتکبان قاچاق با انواع سلاح گرم و آتش زها با مأموران کاشف باشد، در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به مرتکبان باشد و یا با استناد به قرائنی از قبیل سابقه مرتکب معلوم شود که مالک عامداً آن را جهت ارتکاب قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است، با حکم مرجع قضائی به نفع دستگاه کاشف جهت استفاده در امر مبارزه با قاچاق ضبط می شود. در غیر این صورت خودرو به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جزای نقدی مرتکب یا مرتکبان افزوده می شود.

ماده ۶۰ - در صورتی که محکومان به جریمه های نقدی مقرر در این قانون ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ حکم قطعی به پرداخت جریمه های مقرر اقدام ننمایند، جریمه نقدی از محل وثیقه های سپرده شده و یا فروش اموال شناسایی شده محکوم علیه اخذ و مابقی به مالک مسترد میشود و چنانچه اموالی شناسایی نشود و یا کمتر از میزان جریمه باشد و جریمه مورد حکم، وصول نشود، جرائم نقدی مذکور مطابق قانون آئین دادرسی کیفری حسب مورد با دستور قاضی اجرای احکام دادرسی مربوطه یا قاضی اجرای احکام تعزیرات حکومتی که از بین قضات دارای پایه پنج قضائی به روش مندرج در ماده (۴۹) این قانون انتخاب می شوند به حبس تبدیل می شود. در هر صورت حبس بدل از جزای نقدی نباید از پانزده سال بیشتر باشد.

تبصره ۱ - در مورد احکام صادره از شعب تعزیرات حکومتی پرونده جهت صدور حکم مبنی بر تبدیل جزای نقدی به حبس به شعبه یا شعبی از دادگاه های حوزه قضائی مربوطه که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می شود ارجاع می گردد تا ظرف ده روز نسبت به مورد، اقدام مقتضی معمول نمایند.

تبصره ۲ - جزای نقدی مازاد بر حبس تبدیلی در صورت شناسایی اموالی از محکوم علیه، حتی پس از اتمام حبس وصول می گردد.

ماده ۶۱ - ستاد می تواند در خصوص پرونده های مربوط به جرائم موضوع این قانون و یا جرائم مرتبط حسب مورد از طریق دادستان، تعقیب و رسیدگی به پرونده را از بدو تشکیل تا مرحله اجرای احکام، از مراجع رسیدگی کننده تقاضا نماید.

ماده ۶۲ - سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت مکلف است، فهرست ارزش کالاهای وارداتی را براساس نرخ برابری ارز اعلامی توسط بانک مرکزی به صورت سالانه در اختیار کلیه دستگاه های کاشف و ضابطین قضائی مرتبط برای تعیین ارزش اولیه قرار دهد. در صورتیکه در طول سال در فهرست ارزش کالاهای وارداتی تغییرات عمده ای رخ دهد، توسط سازمان ذی ربط اعلام می شود.

ماده ۶۳ - حکم تعدد و یا تکرار ارتکاب قاچاق و معاونت آن و مجازات تبعی و تکمیلی، مطابق قانون مجازات اسلامی است.

ماده ۶۴ - بموجب اصلاحیه مورخ ۹۴/۷/۲۱، نسخ شده است.

ماده ۶۵ - چنانچه قرائنی از قبیل جاسازی و نظائر آن حاکی از اطلاع مالک وسیله نقلیه یا محل نگهداری، از استفاده آنها در قاچاق کالا و ارز باشد و مالک نیز اقدام بازدارنده به عمل نیاورده باشد علاوه بر حداقل مجازات مقرر برای مرتکب، وسیله نقلیه به شرح مندرج در ماده (۲۰) این قانون، ضبط میشود و در مورد ضبط محل نگهداری کالای ممنوع، ماده (۲۲) این قانون و

تبصره های آن اعمال می‌گردد. در صورتی که محکوم علیه ظرف دو ماه از تاریخ صدور حکم قطعی، جزای نقدی مورد حکم را نپردازد، از محل فروش آنها برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌گردد.

ماده ۶۶ - چنانچه دو یا چند نفر در ارتکاب قاچاق شرکت نمایند، مرجع رسیدگی علاوه بر حکم به ضبط کالای قاچاق، سهم هر یک را از کل جزای نقدی تعیین و به پرداخت آن محکوم می‌نماید و در صورتی که کالا یا ارز قاچاق، از بین رفته باشد بهای آن نیز به نسبت مالکیت دریافت می‌شود.

تبصره - چنانچه جرم ارتكابی مجازات حبس و یا شلاق نیز داشته باشد، هر یک از شرکاء به مجازات حبس و یا شلاق مقرر محکوم می‌گردد.

ماده ۶۷ - اگر قاچاق توسط شخص حقوقی ارتکاب یابد، مرجع صدور حکم نسبت به ضبط کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه اقدام می‌کند و شخص حقوقی، علاوه بر محکومیت به جزای نقدی، حسب مورد به دو تا چهار برابر حداکثر جریمه مقرر برای شخص حقیقی، به ترتیب زیر محکوم می‌شود:

الف - در مورد قاچاق کالای غیرممنوع و ارز در مرتبه اول ممانعت از فعالیت شخص حقوقی از یک تا دو سال و در مرتبه دوم انحلال شخص حقوقی.

ب - در مورد قاچاق کالای ممنوع و یا سازمان یافته، انحلال شخص حقوقی.

تبصره ۱- افراد موضوع این ماده محکومیت قطعی می‌یابند و تا پنج سال مجاز به تأسیس و مشارکت در اداره شخص حقوقی نیستند.

تبصره ۲- چنانچه شخص حقوقی، وابسته به دولت یا مأمور به خدمات عمومی باشد، مرجع رسیدگی کننده، کارکنان و مدیران مرتکب قاچاق را علاوه بر مجازات‌های مربوط حسب مورد به محرومیت یا انفصال دائم یا موقت از خدمات دولتی و عمومی غیردولتی محکوم می‌نماید.

تبصره ۳- اگر منافع حاصل از قاچاق به شخص حقوقی تعلق یابد و یا برای تأمین منافع شخص حقوقی به قاچاق اقدام گردد، جریمه ها از محل دارایی شخص حقوقی وصول می‌شود.

تبصره ۴- در خصوص مدیر شخص حقوقی که از عمل مباشران، علم و اطلاع داشته باشد نیز مطابق قانون مجازات اسلامی عمل می‌شود. منظور از مدیر شخص حقوقی کسی است که اختیار نمایندگی یا تصمیم‌گیری یا نظارت بر شخص حقوقی را دارد.

ماده ۶۸ - (اصلاحی ۹۴/۷/۲۱) مجازات شروع به قاچاق، علاوه بر ضبط کالا یا ارز حسب مورد حداقل مجازات قاچاق کالا و ارز موضوع این قانون است.

تبصره - چنانچه وسایل نقلیه حامل کالای ممنوع به آب‌های تحت نظارت جمهوری اسلامی ایران داخل یا قبل از ورود از طریق قرائن و اماراتی حرکت به مقصد ایران احرار شود و یا اقدامات فوق با همکاری شناورهای ایرانی انجام شود، حامل به مجازات شروع به جرم موضوع این ماده محکوم می‌شود.

ماده ۶۹ - مرجع رسیدگی کننده ذیصلاح حسب مورد می‌تواند باتوجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب، علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون، وی را به عنوان تکمیل مجازات، به یک یا چندمورد مرتبط از محرومیت‌های زیر محکوم نماید:

الف - تعلیق موقت یا ابطال دائم:

- ۱ - کارت بازرگانی
- ۲ - کارت مبادلات مرزی
- ۳ - کارت ملوانی

۴ - پروانه کسب، تأسیس، بهره‌برداری یا حق عملکردی

۵ - پروانه حمل و نقل

۶ - گواهینامه رانندگی وسایل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی

ب - تعطیل موقت یا دائم محل کسب و پیشه و تجارت

پ - محرومیت از اشتغال به حرفه یا حرف خاص از یک تا پنج سال

ت - محرومیت از تأسیس شرکت و یا عضویت در هیأت مدیره و مدیرعاملی اشخاص حقوقی از یک تا پنج سال

ث - ممنوعیت خروج از کشور تا پنج سال

ماده ۷۰- مرجع رسیدگی کننده ذیصلاح درمورد شرکتها و مؤسسات حمل و نقل داخلی و بین‌المللی که مدیران یا متصدیان آنها مرتکب قاچاق کالا یا حمل کالای خارجی فاقد اسناد مثبت گمرکی شده اند باتوجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون به شرح زیر حکم می‌نماید:

الف - مرتبه اول سه تا شش ماه محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان.

ب - مرتبه دوم شش ماه تا یک سال محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان.

تبصره - در صورتی که شرکت و مؤسسه به قصد قاچاق تأسیس شود و یا پس از تأسیس، فعالیت و هدف آن به این منظور منحرف گردد در مرتبه اول، فعالیت شرکت سه ماه تا یک سال تعلیق میشود و در صورت تکرار، شرکت منحل میگردد.

ماده ۷۱- جزای نقدی مقرر در این قانون ازسوی مرجع رسیدگی کننده قابل تعلیق و تخفیف نیست و مجازات‌های حبس و شلاق در جرائم قاچاق کالاهای ممنوعه، حرفه ای و سازمان یافته موضوع این قانون نیز قابل تعلیق نمی باشد.^۱

ماده ۷۲- هرگاه اشخاصی که مرتکب جرائم موضوع این قانون شده‌اند، در مراحل تحقیقات مقدماتی، با اقرار خود موجبات کشف کالا و ارز و یا دستگیری سرشبکه‌های قاچاق و سایر متهمان را فراهم کنند، بنا به تشخیص مرجع رسیدگی، ضمن ضبط کالا و ارز قاچاق از کیفرهای موضوع این قانون معاف یا در مجازات آنان تخفیف متناسب داده می‌شود.

ماده ۷۳- به منظور ثبت و دسترسی سریع به سوابق محکومان و ارائه آن به مراجع ذی‌ربط، پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز در مرکز فن آوری و اطلاعات قوه قضائیه تشکیل می‌گردد. تمامی واحدهای اجرای احکام مکلفند به محض دریافت رأی قطعی محکومیت‌های راجع به قاچاق کالا و ارز، مشخصات فردی محکومان را در این پایگاه ثبت نمایند. مبادله اطلاعات بین سازمان تعزیرات حکومتی و قوه قضائیه باید به نحوی باشد که امکان تعامل داده‌ها و استفاده کاربران طرفین وجود داشته باشد.

تبصره - نحوه و سطوح دسترسی مراجع ذی‌ربط به داده‌ها به موجب آئین‌نامه‌ای است که توسط سازمان تعزیرات حکومتی و قوه قضائیه تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۷۴- مسؤولان مستقیم دستگاههای کشف و مأمور وصول درآمدهای دولت و سایر مراجعی که برای رسیدگی به پرونده‌های قاچاق موضوع این قانون مورد خطاب کتبی مرجع رسیدگی کننده و یا دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت قرار می‌گیرند، چنانچه ظرف بیست روز از تاریخ وصول استعلام نسبت به پاسخگویی مستند اقدام نمایند، به مجازات منع اشتغال

^۱ رای وحدت رویه شماره ۵۸۷ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۷ هیأت عمومی دیوان عالی کشور: مستفاد از ماده اول قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ماه ۱۳۵۳ و تبصره های آن و ماده ۶ قانون مزبور و تبصره مربوطه این است که رد عین مال موضوع قاچاق و پرداخت دو برابر درآمدی که طبق قانون برای دولت مقرر گردیده در مجموع، محکوم به مالی را علیه مرتکبین قاچاق تشکیل می دهد و نحوه وصول آن که در ماده ۱۰ قانون مجازات مرتکبین قاچاق معین شده مانند نحوه اجرای سایر محکومیت های مالی می باشد و شامل تخفیف نمی شود لیکن مجازات کیفری مرتکبین قاچاق تا دو سال حبس است و در این مورد در صورت وجود شرایطی که قانون مقرر داشته مجازات حبس ممکن است مشمول تخفیف و ارفاق و یا معافیت مرتکب گردد. بنابراین رأی شعبه ۳۲ دیوانعالی کشور که با این نظر مطابقت دارد صحیح و منطبق با موازین قانونی است.

در شغل خود در نوبت اول و انفصال موقت تا شش ماه از خدمات دولتی در نوبتهای بعدی محکوم می‌گردند، مگر اینکه اثبات نمایند عدم ارسال پاسخ، مستند به عذر موجه قانونی بوده است. رسیدگی به این امر در صلاحیت محاکم کیفری دادگستری مراکز استانها می‌باشد.

ماده ۷۵- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است برای ابلاغ و اجرای احکام موضوع این قانون مأموران انتظامی آموزش دیده را در واحدهای اجرای احکام قوه قضائیه و تعزیرات حکومتی مستقر نماید. وزارت دادگستری و سازمان تعزیرات حکومتی موظفند امکانات لازم را برای استقرار این نیروها فراهم کنند.

ماده ۷۶- بموجب اصلاحیه مورخ ۹۴/۷/۲۱، منسوخ شده است.

ماده ۷۷- از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۳۱۲/۱۲/۲۹ با اصلاحات بعدی، قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام، قانون راجع به جلوگیری از عمل قاچاق توسط وسایط نقلیه موتوری دریایی مصوب ۱۳۳۶/۸/۹، مواد (۳۵) و (۳۶) قانون تأسیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۲۴، ماده (۶۲) قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴، تبصره ماده (۳)، ماده (۸) و بند (ب) ماده (۹) قانون ممنوعیت بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۲۳، بند (د) ماده (۲۲) قانون حفاظت از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴، تبصره (۱) ماده (۳) قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۰، بندهای (۱)، (۲) و (۴) ماده (۱۲) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۵، مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) قانون اختیارات مالی و استخدامی سازمان بنادر و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۴۸/۴/۱۹ و لایحه قانونی انحلال گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۴ شورای انقلاب نسخ می‌شود. **تبصره -** کلیه مبالغ حاصل از اجرای این قانون از قبیل وجوه ناشی از فروش کالا و ارز قاچاق، وسایل ضبطی و جریمه‌های وصولی به حساب ویژه‌ای نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد. از وجوه واریزی، سالانه تا مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز متناسب با تأثیر دستگاههای متکفل امر مبارزه با قاچاق و برنامه‌های ارائه شده مطابق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، میان کاشفان، دستگاههای ذی ربط و مراجع رسیدگی کننده هزینه می‌گردد.

این مبلغ در مهرماه هر سال متناسب با نرخ تورم کشور نسبت به سال قبل تعدیل می‌شود. در مواردی که متهمان اصلی شناسایی و به مرجع رسیدگی کننده معرفی گردند، ضریب پرداخت وجوه مربوط به حق‌الکشف در هر پرونده دوبرابر سایر موارد است. میزان کارمزد فروش و نحوه محاسبه هزینه محل نگهداری و تأمین سایر هزینه‌های مترتبه بر کالای موضوع این قانون در آئین‌نامه مذکور تعیین و پرداخت می‌شود. مصرف و اختصاص وجوه موضوع این ماده در غیر از موارد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب و مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود. ستاد موظف است عملکرد این تبصره را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های اقتصادی و قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.

قانون فوق مشتمل بر هفتاد و هفت ماده و هفتاد و نه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سوم دی‌ماه یک‌هزار و سیصد و نود و دو مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

آیین‌نامه جذب، انتصاب و پرداخت فوق‌العاده ویژه رؤساء و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی^۱

(موضوع تبصره ذیل ماده ۱۱ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۱۵ آذر ۱۳۹۳)

فصل اول - جذب و انتصاب رؤساء و اعضای شعب

ماده ۱- شرایط عمومی و اختصاصی جذب و انتصاب رؤساء و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی که از این پس در این آیین‌نامه به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود، به شرح زیر می‌باشد:

الف - شرایط عمومی:

- ۱- تابعیت اصلی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- اعتقاد و التزام عملی به دین مبین اسلام، ایمان و عدالت.
- ۳- التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصل ولایت مطلقه فقیه.
- ۴- عدم وابستگی تشکیلاتی به احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های غیرقانونی یا قطع وابستگی به آنها.
- ۵ - طهارت مولد.
- ۶ - داشتن سلامت جسمی و روانی و توانایی برای تصدی ریاست و عضویت شعبه.
- ۷- نداشتن سابقه محکومیت کیفری مؤثر.
- ۸ - حسن شهرت، اخلاق و امانتداری.
- ۹- عدم اعتیاد به مواد مخدر و روان‌گردان.
- ۱۰- داشتن کارت پایان خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم از خدمت.

۱۱- داشتن حداقل (۲۵) و حداکثر (۴۰) سال تمام برای جذب. (عبارت «برای جذب»، الحاقی مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹)

ب - شرایط اختصاصی:

"(اصلاحی مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹) دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته حقوق، فقه و مبانی حقوق یا علوم قضایی از دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانش‌آموختگان سطح دو حوزوی و بالاتر از حوزه‌های مورد تأیید شورای عالی حوزه‌های علمیه"

تبصره - دارندگان مدارک تحصیلی دانشگاهی بالاتر به شرطی می‌توانند در آزمون ورودی شرکت نمایند که مدرک کارشناسی آنان در یکی از رشته‌های مذکور در بند (ب) ماده (۱) یا حوزوی باشد.

ماده ۲- (ماده و تبصره آن، اصلاحی مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹) رؤسا و اعضای شعبی که قبل از تصویب این آیین‌نامه در سازمان شاغل بوده و هم اکنون نیز در سازمان شاغل می‌باشند، ظرف سه سال از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه با مقررات موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه مورد تطبیق قرار می‌گیرند و در صورت انطباق و موفقیت در مصاحبه حسب شرایط به عنوان رییس یا عضو شعبه پذیرفته خواهند شد و در صورت عدم انطباق، ادامه خدمت آنان با رعایت سایر مقررات در سایر بخش‌های اداری و غیرقضایی بلامانع است.^۲

تبصره - به میزان سابقه خدمت افراد موضوع این ماده به حداکثر سن موضوع جزء (۱۱) بند (الف) ماده (۱) افزوده می‌شود.

ماده ۳- جذب داوطلبان تصدی ریاست و عضویت شعبه از میان متقاضیان دارای شرایط عمومی و اختصاصی و از طریق آزمون عمومی کتبی و مصاحبه تخصصی و حرفه‌ای، با نظارت کمیسیون موضوع ماده (۴) صورت می‌پذیرد.

^۱ مفاد این آیین‌نامه بموجب دادنامه شماره ۲۴۶ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۶ هیأت تخصصی اداری و استخدامی دیوان عدالت اداری موافق قوانین موضوعه تشخیص داده شد.

^۲ این ماده بموجب دادنامه شماره ۳۱۰ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موافق قوانین جاریه تشخیص داده شده است.

ماده ۴- (اصلاحی مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹) کمیسیون جذب و انتصاب رؤسا و اعضای شعب سازمان به منظور تعیین زمان و نحوه برگزاری آزمون کتبی متقاضیان جدید و همچنین مصاحبه با آنان و رؤسا و اعضای شعب شاغلان فعلی، بررسی و تعیین نمره متقاضیان و اعلام نتیجه به مراجع نظارتی سازمان جهت بررسی صلاحیت افراد پذیرفته شده، از افراد زیر تشکیل می‌گردد:

۱- رئیس سازمان (رئیس کمیسیون)

۲- نماینده وزیر دادگستری

۳- نماینده معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

۴- معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان (دبیر کمیسیون)

۵- معاون حقوقی و نظارت سازمان

۶- مدیرکل حراست سازمان

۷- مدیرکل دفتر مبارزه با قاچاق کالا و ارز. (بند ۷، الحاقی مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹)

تبصره ۱- تصمیمات کمیسیون که با اکثریت آراء اتخاذ می‌شود پس از تأیید وزیر دادگستری لازم‌الاجراء است.

تبصره ۲- در غیاب رئیس کمیسیون، معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان، ریاست آن را به عهده خواهد داشت.

ماده ۵ - داوطلبانی که در آزمون کتبی حداقل شصت درصد (۶۰٪) کل نمره را کسب نمایند برای انجام مصاحبه تخصصی و حرفه‌ای دعوت می‌شوند. کسب حداقل شصت درصد (۶۰٪) کل نمره در مصاحبه نیز الزامی است.

تبصره - داوطلبان، حداکثر دو بار می‌توانند در مصاحبه تخصصی و حرفه‌ای شرکت نمایند و در صورت عدم قبولی باید مجدداً در آزمون کتبی شرکت کنند.

ماده ۶ - چنانچه کمیسیون موضوع ماده (۴)، صلاحیت داوطلب را احراز نکند یا رد نماید، مراتب به‌وسیله دبیرخانه کمیسیون به‌طور کتبی به وی ابلاغ خواهد شد و داوطلب می‌تواند ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ تصمیم کمیسیون، اعتراض خود را به صورت مکتوب به دبیرخانه تسلیم نماید. اعتراض وی توسط کمیسیون تجدیدنظر متشکل از افراد زیر مورد بررسی و اتخاذ تصمیم قطعی قرار می‌گیرد:

۱- رئیس سازمان

۲- معاون حقوقی وزیر دادگستری

۳- نماینده معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور

۴- یکی از رؤسای شعب عالی به انتخاب وزیر دادگستری

۵- مدیرکل ارزیابی عملکرد سازمان

تبصره - تصمیمات کمیسیون یاد شده که با اکثریت آراء اتخاذ می‌شود، پس از تأیید وزیر دادگستری لازم‌الاجراء است.

ماده ۷- پذیرفته‌شدگان موظفند حداقل شش ماه دوره کارآموزی را در محلی که سازمان تعیین می‌نماید طی کنند.

تبصره ۱- (اصلاحی مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹) کارآموز موظف است در دوره‌های آموزشی، نظری و عملی، مطابق دستورالعمل مصوب رئیس سازمان شرکت نماید.

تبصره ۲- محتوای آموزشی مورد نیاز دوره کارآموزی شامل پودمان‌ها، عناوین، سرفصل‌ها و ساعات آموزشی، نحوه ارزشیابی آموزشی و دوره‌ها و محل برگزاری، توسط شورای آموزش سازمان تعیین می‌گردد.

تبصره ۳- دوره کارآموزی به صورت تمام وقت می‌باشد و هرگونه اشتغال یا تحصیل در طول دوره ممنوع است.

ماده ۸ - در پایان دوره کارآموزی، اختبار پایان دوره توسط کمیسیون به عمل خواهد آمد و در صورت موفقیت، احکام تصدی شعبه توسط رئیس سازمان صادر خواهد شد.

ماده ۹- داوطلبانی که برای خدمت در استان یا استان‌های معینی پذیرفته می‌شوند، موظفند در همان استان خدمت کنند.

تبصره - سازمان در تعیین محل خدمت رؤساء و اعضای شعب و جابجایی آنان مجاز است.

ماده ۱۰- سازمان موظف است برای راه‌اندازی اداره تعزیرات در شهرستان‌هایی که فاقد اداره بوده و ایجاد آن ضروری باشد، مطابق مقررات، مجوز جذب نیروی انسانی موردنیاز و شکل‌گیری آن را از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اخذ نماید.^۱

فصل دوم - تشکیل شعب ویژه

ماده ۱۱- به منظور رسیدگی و صدور رأی در پرونده‌های تخلفاتی قاچاق کالا و ارز، شعبی از سازمان به عنوان شعب بدوی ویژه قاچاق اختصاص می‌یابد.

تبصره ۱- شعبه بدوی ویژه با حضور یک نفر رئیس تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲- رئیس سازمان می‌تواند برحسب میزان پرونده‌ها و تعداد شعب ویژه، به تعداد کافی عضو علی‌البدل بدوی تعیین نماید. عضو علی‌البدل در غیاب رؤسای شعب تعزیرات یا حسب ارجاع رؤسای ادارات، وظیفه رسیدگی دارد و مانند رئیس شعبه دارای اختیار رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به پرونده‌هاست.

تبصره ۳- رئیس سازمان می‌تواند از عضو علی‌البدل در اجرای احکام و بازرسی نیز استفاده نماید.

ماده ۱۲- شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق با حضور یک نفر رئیس و دو نفر مستشار تشکیل می‌گردند. جلسه شعب یاد شده با حضور رئیس و حداقل یکی از مستشاران رسمیت‌یافته و رأی صادره با نظر موافق حداقل دو نفر از اعضاء معتبر و لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره - رئیس سازمان می‌تواند برای شعب تجدیدنظر ویژه، عضو علی‌البدل تجدیدنظر (قاضی و مستشار) تعیین نماید.

ماده ۱۳- شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق به صورت متمرکز در ستاد سازمان تشکیل می‌شود. در صورت درخواست ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به تشخیص رئیس سازمان و موافقت وزیر دادگستری، شعب تجدیدنظر ویژه بنا به ضرورت در استان‌های دارای اولویت و گلوگاه‌ها تشکیل خواهد شد.

فصل سوم - نحوه انتصاب رؤساء و اعضای شعب ویژه

ماده ۱۴- رؤسای شعب بدوی ویژه قاچاق از بین رؤساء یا اعضای شعب سازمان که حداقل دارای سه سال سابقه خدمت در تصدی شعبه سازمان باشند، با ابلاغ رئیس سازمان منصوب می‌شوند.

ماده ۱۵- رؤسای شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق به پیشنهاد رئیس سازمان با تأیید وزیر دادگستری از بین قضاتی که حداقل دارای پایه نه (۹) قضایی باشند، پس از موافقت رئیس قوه قضاییه و با ابلاغ ایشان منصوب می‌گردند.

تبصره - در صورت تعدد شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق، رئیس شعبه اول تجدیدنظر با پیشنهاد رئیس سازمان و موافقت وزیر دادگستری به عنوان رئیس شعب تجدیدنظر ویژه منصوب می‌شود.

ماده ۱۶- مستشاران و اعضای علی‌البدل تجدیدنظر ویژه قاچاق از بین رؤسای شعب سازمان که حداقل هشت سال سابقه تصدی شعبه داشته باشند با پیشنهاد رئیس سازمان و تأیید وزیر دادگستری منصوب می‌گردند.

^۱ بموجب اصلاحیه مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹: "در کلیه مواد و تبصره‌های آیین نامه، عبارات «معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور» و «معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور»، به عبارت «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» اصلاح می‌شود."

فصل چهارم - فوق‌العاده ویژه

ماده ۱۷- در اجرای تبصره (۱) ماده (۱۱) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲- و با لحاظ اعداد مبنای گروه‌های شغلی یک تا هشت موضوع آیین‌نامه تعیین گروه‌های شغلی و ضوابط مربوط به ارتقاء گروه و تغییر مقام قضات به شماره ۱۳۸۹/۲/۲۰۹۰۰۰/۶۲۲۶/۱۰۰ مورخ ۲۰/۲/۱۳۸۹ و اصلاحیه بعدی آن به شماره ۱۳۹۵/۲/۱۹ مورخ ۱۰۰/۳۴۶۲۵/۹۰۰۰ مورخ ۹۳/۶/۸، موضوع تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰- و توجه به تصویب‌نامه شماره ۱۷۴۲/۹۰/ت ۱۰۶-هـ مورخ ۲۸/۱/۱۳۹۰ و اصلاحات بعدی آن راجع به پرداخت فوق‌العاده ویژه قضات به مشمولان موضوع مواد (۱) و (۲) (عبارت «بشمولان موضوع مواد (۱) و (۲)» الحاقی مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹) و با در نظر گرفتن سنوات تصدی ریاست و عضویت شعبه به شرح مندرج در ماده (۱۸)، فوق‌العاده ویژه رؤساء و اعضای شعب سازمان تعیین می‌گردد.

تبصره - موارد زیر به‌عنوان سنوات خدمت مرتبط در محاسبه سنوات خدمت لحاظ می‌شود:

۱ - مدتی که شاغل مستقیماً در شعب تعزیرات حکومتی به عنوان رئیس یا عضو اشتغال داشته و همچنین در مشاغل مدیریتی و حقوقی مرتبط با امور شعب و یا به عنوان مشاور یا کارشناس حقوقی در حوزه‌های موضوع ماده (۲۴) در سازمان فعالیت داشته است.

۲- سنوات قضایی.

۳- مدت کارآموزی.

ماده ۱۸- گروه‌های شغلی با در نظر گرفتن حداقل سنوات خدمتی در امور شعب و تخصص، سطح تحصیلات، توانمندی، نتایج ارزشیابی آنان، شرایط جغرافیایی و سختی و پیچیدگی کار و عدم نقض بیش از پانزده درصد (۱۵٪) آراء در مراجع بالاتر در هر گروه شغلی و با عنایت به عناوین مرتبط با امور شعب در سازمان، به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱- گروه شغلی یک: عضو علی‌البدل شعبه بدوی، رئیس اجرای احکام.

۲- گروه شغلی دو (حداقل ۲ سال): رئیس و عضو علی‌البدل شعبه بدوی، رئیس اجرای احکام.

۳- گروه شغلی سه (حداقل ۶ سال): رئیس شعبه بدوی، مستشار و عضو علی‌البدل شعبه تجدیدنظر مرکز استان، رئیس و اعضای علی‌البدل شعبه بدوی ویژه قاچاق، معاون ارجاع و نظارت در امور شعب مرکز استان، معاون اجرای احکام مرکز استان.

۴- گروه شغلی چهار (حداقل ۱۰ سال): رئیس شعبه بدوی، رئیس، مستشار و عضو علی‌البدل شعبه تجدیدنظر مرکز استان، رئیس و اعضای علی‌البدل شعبه بدوی ویژه قاچاق، معاون ارجاع و نظارت در امور شعب مرکز استان، معاون اجرای احکام مرکز استان.

۵ - گروه شغلی پنج (حداقل ۱۴ سال): رئیس شعبه بدوی، رئیس، مستشار و عضو علی‌البدل شعبه تجدیدنظر مرکز استان، رئیس و اعضای علی‌البدل شعبه بدوی ویژه قاچاق، مستشاران و اعضای علی‌البدل شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق، مستشاران شعب عالی، معاون ارجاع و نظارت در امور شعب مرکز استان، معاون اجرای احکام مرکز استان.

۶ - گروه شغلی شش (حداقل ۱۸ سال): رئیس شعبه تجدیدنظر مرکز استان، مستشاران و اعضای علی‌البدل شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق، رؤساء و مستشاران شعب عالی، مدیران کل تعزیرات استان، معاون ارجاع و نظارت در امور شعب مرکز استان.

۷ - گروه شغلی هفت (حداقل ۲۲): رئیس شعبه تجدیدنظر مرکز استان، مستشاران و اعضای علی‌البدل شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق، رؤساء و مستشاران شعب عالی، مدیران کل تعزیرات استان، معاون ارجاع و نظارت در امور شعب مرکز استان.

۸ - گروه شغلی هشت (حداقل ۲۶): مستشاران و اعضای علی‌البدل شعب تجدیدنظر ویژه قاچاق، رؤسای شعب عالی، مدیران کل تعزیرات استان.

تبصره ۱- در صورت افزایش ضریب فوق العاده ویژه قضات موضوع گروه‌های مندرج در تبصره ماده (۱۱) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲- ضریب فوق العاده ویژه رؤساء و اعضای شعب سازمان موضوع این آیین‌نامه نیز به همان نسبت افزایش می‌یابد.

تبصره ۲- رئیس سازمان در بالاترین گروه شغلی قرار می‌گیرد.

ماده ۱۹- رؤسای شعب گلوگاه‌های مستقر در ایست و بازرسی‌های نیروی انتظامی، به ازای دو سال یا بیشتر خدمت تمام وقت در این مناطق، حداکثر برای یک بار در یک گروه بالاتر قرار می‌گیرند.

ماده ۲۰- به رؤساء و اعضای شعب شاغل در مناطق مرزی خطرپذیر و یا شعبی که به پرونده‌های خاص و ویژه رسیدگی می‌نمایند با پیشنهاد رئیس سازمان و تصویب وزیر دادگستری حداکثر تا دو گروه بالاتر اعطا می‌گردد.

تبصره - افراد مشمول مواد (۱۹) و (۲۰) به میزان گروه ارتقاء یافته از لزوم توقف در حداقل سابقه خدمتی معاف می‌باشند.

ماده ۲۱- رؤساء و اعضای شعبی که بدون داشتن سنوات خدمت لازم بنا به ضرورت در گروه بالاتر قرار می‌گیرند مادامی که در آن گروه فعالیت داشته باشند فقط از مابه‌التفاوت فوق العاده ویژه متعلقه بدون اعطای گروه شغلی استفاده خواهند نمود.

تبصره ۱- دارندگان مدرک تحصیلی دکتری در بدو استخدام از مزایای یک گروه بالاتر از گروه مربوط استفاده خواهند نمود.

تبصره ۲- مدت مرخصی بدون حقوق، انفسال موقت، تعلیق جز در مواردی که منجر به منع تعقیب یا برائت شود و همچنین مأموریت آموزشی تمام وقت جزو مدت توقف در گروه منظور نخواهد شد.

ماده ۲۲- رئیس سازمان می‌تواند فوق العاده ویژه رؤساء و اعضای شعبی را که با توجه به گزارش بازرسان و مدیران مربوط و آمار عملکرد و کیفیت کار و فعالیت آنان مطلوب و قابل توجه نباشد، سالانه حداکثر تا سه ماه، تا پنجاه درصد (۵۰٪) تقلیل دهد.

ماده ۲۳- به رؤساء و اعضای شعبی که به صورت تمام وقت به خارج از سازمان مأمور خدمت شده یا می‌شوند فوق العاده ویژه پرداخت نخواهد شد.

ماده ۲۴- اعضای شعب سازمان که به صورت مأمور در سمت‌های زیر اشتغال دارند از فوق العاده موضوع این آیین‌نامه برخوردار می‌شوند:

۱- معاونان سازمان.

۲- دفتر رسیدگی به شکایات موضوع تبصره ماده (۲۳) آیین‌نامه سازمان تعزیرات حکومتی - مصوب ۱۳۷۳-

۳- دفتر مدیریت عملکرد.

۴- دفتر کل مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

۵- دفتر نظارت بر اجرای احکام.

۶- دفتر حقوقی.

۷- دفتر هماهنگی امور استان‌ها.

تبصره - در دفتر کل مبارزه با قاچاق کالا و ارز صرفاً از رؤساء و اعضای شعب ویژه قاچاق استفاده می‌شود.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

تصویب‌نامه تعیین فهرست کالاهای یارانه‌ای موضوع تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۸)

هیأت وزیران در جلسه ۶/۱۱/۱۳۹۵ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت و به استناد تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - تصویب کرد:

۱ - فهرست کالاهای یارانه‌ای موضوع تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به شرح زیر تعیین می‌شود:
 *(بموجب اصلاحیه مورخ ۱۳۹۶/۷/۵ در جدول ذیل، عبارت «داروهای ساخته شده برای بیماران خاص، مزمن، صعب‌العلاج و داروهای مشمول یارانه مشمول یارانه» حذف و واژه «واکسن» به عبارت «واکسن‌های انسانی» اصلاح می‌شود).

ردیف	گروه کالایی	نام کالا	ردیف	گروه کالایی	نام کالا
۱	کالاهای اساسی	گندم	۳	دارو	داروهای ساخته شده برای بیماران خاص، مزمن، صعب‌العلاج و داروهای مشمول یارانه
		آرد			واکسن
		نان			شیر خشک (اطفال و متابولیک)
					کیسه خون
۲	حامل‌های انرژی	بنزین	۴	نهاده‌های کشاورزی	کود شیمیایی (فسفات، پتاس)
		گازوئیل			
		نفت سفید			
		گاز مایع			
		نفت کوره			
		سوخت هوایی (ATK)			

۲- این تصویب‌نامه تعهدی را برای پرداخت یارانه به کلیه کالاهای مشخص شده موضوع فهرست بند (۱) ایجاد نمی‌کند و مادامی که عملاً یارانه‌ای به هر یک از کالاهای مذکور پرداخت نگردد مشمول جریمه موضوع بند (پ) ماده (۱۸) نمی‌گردد.
 ۳- مصادیق گروه کالایی دارو ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) به صورت عمومی اعلام می‌گردد.^۱

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

^۱ نظریه مجلس شورای اسلامی در خصوص تصویب‌نامه مذکور (مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۸):

۱- به موجب تبصره ۲ ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ -، «فهرست کالاهای یارانه‌ای با پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد». بنابراین، بند (۳) مصوبه مبنی بر واگذار شدن اعلام عمومی مصادیق گروه کالایی دارو، به سازمان غذا و دارو، چون علاوه بر تهیه فهرست، متضمن تصویب نیز می‌باشد، از حیث تغییر مرجع تهیه و تصویب، مغایر با طریقی است که تبصره ۲ ماده (۱۸) قانون مصرح به آن است.

۲- بند (۳) مصوبه از این حیث که تهیه و تصویب فهرست مصادیق «داروهای مشمول یارانه» مندرج در جدول ذیل بند (۱) تصویب‌نامه را در حوزه صلاحیت سازمان غذا و دارو می‌داند مبنیاً بر ایراد اعلامی در فوق، مغایر قانون است.

دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

(مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۸)

ماده ۱- کالای موضوع قاچاق، کالای تولید داخل یا وارداتی است که به صورت تجاری بر خلاف ضوابط تعیینی دولت خرید، فروش، حمل یا نگهداری شود. علاوه بر فراورده های نفتی و دارویی، سایر مصادیق کالاهای موضوع قاچاق مطابق ماده (۲) این دستورالعمل تعیین می شود. (اصلاحی مورخ ۱۳۹۷/۷/۲۵)

ماده ۲- مصادیق کالاهای موضوع قاچاق و سایر ضوابط اختصاصی هر کالا حسب مورد به پیشنهاد دستگاه مربوط و تأیید ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز تعیین می گردد.

ماده ۳- خرید، فروش، حمل یا نگهداری کالاهای موضوع قاچاق در صورتی تجاری محسوب خواهد شد که با توجه به شواهد امر از قبیل ظواهر مرتکب، حجم کالا، نحوه نگهداری یا حمل، زمان و مکان کشف عرفاً برای امر تجاری باشد.

ماده ۴- عدم رعایت ضوابط مندرج در مواد بعدی این دستورالعمل در مراحل خرید، فروش، حمل یا نگهداری تجاری کالاهای موضوع قاچاق، مشمول مجازات های مقرر در تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۴ - خواهد بود.

ماده ۵- فروش کالاهای موضوع قاچاق صرفاً توسط اشخاصی که از مرجع ذی ربط مجوز دریافت کرده اند و در سامانه جامع تجارت ثبت شده اند مجاز می باشد.

ماده ۶- خریداران کالاهای موضوع قاچاق اعم از تاجران و تولیدکنندگان موظفند هنگام خرید این کالاها، از فروشنده صورت حساب (فاکتور) دریافت نمایند.

ماده ۷- حمل بین شهری کالاهای موضوع قاچاق منوط به دریافت سند حمل از زیر سامانه حمل و نقل مربوط موضوع بند (ث) فصل دوم آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۲۳/۴/۱۳۹۵ می باشد.

ماده ۸- سند حمل بین شهری کالاهای موضوع قاچاق باید متضمن تعیین مسیر حمل باشد و انحراف غیرمتعارف از مسیر تعیین شده در سند حمل، مجاز نمی باشد.

ماده ۹- نگهداری کالاهای موضوع قاچاق صرفاً در انبارهای ثبت شده در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا موضوع بند (ج) فصل دوم آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹ هـ مورخ ۲۳/۴/۱۳۹۵ مجاز می باشد.

ماده ۱۰- در صورت راه اندازی سامانه حمل درون شهری، رعایت مفاد مواد (۸) و (۹) این دستورالعمل در مورد حمل درون شهری کالاهای موضوع قاچاق نیز الزامی است.

ماده ۱۱- از تاریخ لازم الاجرا شدن این دستورالعمل، کلیه ضوابط و مقررات مغایر با آن لغو می گردد.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

آیین نامه اجرایی شرایط و چگونگی مصادره محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع

موضوع تبصره ماده ۲۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مصوب ۹۲،۱۰،۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی

فصل اول - تعاریف

در اجرای تبصره ماده ۲۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مصوب ۹۲،۱۰،۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی، آیین نامه اجرایی شرایط و چگونگی مصادره محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع، به شرح مواد آتی است:

ماده ۱ - واژگان مذکور در این آیین نامه به معانی زیر است:

الف. محل نگهداری: هر گونه محل از قبیل انبار، منزل، سردخانه و زمین اعم از محصور یا غیر محصور، مسقف یا غیر مسقف که کالای قاچاق ممنوع در آن نگهداری شود.

ب. مصادره: سلب دائمی مالکیت محل کالای موضوع ماده ۲۴ قانون از مالک و انتقال آن به دولت با حکم مرجع قانونی ذیصلاح.

پ. نگهداری: عبارت است از نگه داشتن کالای قاچاق ممنوع برای مدت زمانی که عرفاً نگهداری محسوب می شود در محل خاص مذکور در بند (الف) این ماده.

ت. قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۹۲،۱۰،۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی.

ث. آیین نامه: آیین نامه اجرایی ماده ۲۴ قانون.

فصل دوم - چگونگی مصادره محل نگهداری و شرایط آن

ماده ۲ - مصادره محل نگهداری موضوع ماده ۲۴ قانون شامل مال غیرمنقول می شود و اموال منقول موجود در آن که محل نگهداری کالای قاچاق نبوده، از شمول مصادره خارج است.

ماده ۳ - اموال غیر منقول مشمول ماده ۲۴ قانون، قبل از صدور رأی و در حین رسیدگی توسط مرجع ذی صلاح توقیف ثبتی می شود و در صورت فقدان سابقه ثبتی مراتب به مالک یا متصرف و مراجع قانونی ذی ربط ابلاغ و به ایشان تفهیم می شود که هر گونه نقل و انتقال آن فاقد اثر قانونی است. اموال منقول مشمول ماده (۲) آیین نامه تا قبل از صدور رأی قطعی توقیف و تحویل امین اموال می شود.

ماده ۴ - اگر مال موضوع مصادره مشاع باشد، نسبت به حصه مرتکب، ارزیابی و مطابق قانون اقدام به مصادره می شود.

ماده ۵ - در صورت تعدد مالکان محل نگهداری، صرفاً حصه مالکی که محکوم به مصادره شده، مشمول ماده ۲۴ قانون می شود.

ماده ۶ - چنانچه محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع، متعلق به دولت یا شخص حقوقی مأمور به خدمات عمومی باشد، مشمول توقیف و مصادره موضوع ماده ۲۴ قانون نبوده و با مرتکب طبق قانون رفتار می شود.

ماده ۷ - چنانچه محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع متعلق به مرتکب نباشد دادگاه باید وفق صدر ماده ۲۴ قانون عمد مالک را جهت نگهداری کالای قاچاق توسط دیگری احراز کند، قرائنی از قبیل موارد زیر دلالت بر این امر دارد:

الف. علم و اطلاع مالک از قاچاقچی بودن مرتکب قبل از تحویل ملک به وی و دریافت حق الانتفاع یا اجاره بهای غیر متعارف از مرتکب.

ب. وجود جا سازی برای نگهداری کالای قاچاق یا تغییرات مشابه آن در ملک با علم و اطلاع مالک.

ماده ۸ - چنانچه مال موضوع حکم مصادره مشمول ماده ۲۴ قانون بلا صاحب، مجهول المالک، یا صاحب آن متواری باشد، تحویل نهاد مأذون از سوی ولی فقیه می شود.

ماده ۹- در اجرای ماده ۲۴ قانون ناظر بر ماده ۴۱ قانون ضابطین مکلفند محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع را به نحوی توقیف و پلمب کنند که با حقوق اشخاص ثالث مانند مستأجر ملک تا قبل از صدور حکم قطعی مبنی بر مصادره منافات نداشته باشد.

ماده ۱۰- در صورتی که مرتکب نگهداری کالای قاچاق ممنوع، صرفاً مالک عرصه و یا اعیان باشد، حسب مورد نسبت به توقیف و مصادره عرصه یا اعیان اقدام می‌شود.

ماده ۱۱- چنانچه کالا یا کالاها در محل‌های متعدد نگهداری شده باشد، ملاک حد نصاب مذکور در ماده ۲۴ قانون نسبت به کالای کشف شده در هر محل به طور جداگانه محاسبه می‌شود.

ماده ۱۲- ملاک تعیین قیمت کالای قاچاق ممنوع و محل نگهداری، زمان صدور حکم مصادره می‌باشد.

ماده ۱۳- قاضی اجرای احکام موظف است رونوشتی از حکم قطعی صادره موضوع ماده ۲۴ قانون را حسب مورد به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی یا ستاد اجرایی فرمان حضرت امام ره جهت اجرا ارسال نماید.

ماده ۱۴- چنانچه پس از صدور حکم قطعی مبنی بر مصادره محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع و اجرای آن، به جهت یا جهات قانونی متعاقباً حکم برائت قطعی و استرداد مال صادر شود، در صورت موجود بودن، عین مال و در غیر این صورت قیمت روز آن به صاحب آن مسترد می‌شود.

این آیین‌نامه در ۱۴ ماده در تاریخ ۹۶،۲،۱۳ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

(مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۲۳ تیر ۱۳۹۵)

هیأت وزیران در جلسه ۱۳/۴/۱۳۹۵ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صنعت، معدن و تجارت و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد تبصره (۲) ماده (۲۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲-، آیین‌نامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲- با اصلاحات بعدی.

ب - وزارت بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های تابعه و وابسته به آن

پ - مراجع رسیدگی‌کننده: سازمان تعزیرات حکومتی و دادسراها و دادگاه‌های عمومی و انقلاب

ماده ۲- مواد و فرآورده‌های دارویی اعم از داروها و فرآورده‌های تقویتی، تحریک‌کننده، ویتامین‌ها و مکمل‌های غذایی و دارویی و فرآورده‌های زیستی نظیر سرم و واکسن و فرآورده آزمایشگاهی و مواد غذایی اطفال (شیرخشک و غیره) و هر نوع دارو و مواد اولیه دارویی و بسته‌بندی دارویی و هر نوع مواد و ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی و دندانپزشکی و یا مواد اولیه آنها مشمول بند (الف) ماده (۲۷) قانون بوده و در صورت کشف، مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) قانون خواهند بود.

ماده ۳- در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه جزو مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بوده و مشمول مواد و کالاهای موضوع بند (الف) ماده (۲۷) قانون نباشد نظیر کلیه فرآورده‌های خوراکی بسته‌بندی (کنسروها و کمپوت‌ها)، انواع کرم و فرآورده‌های آرایشی، بهداشتی که مصرف انسانی داشته و فهرست آنها توسط وزارت بهداشت اعلام می‌گردد، مراجع رسیدگی‌کننده موظفند در زمان رسیدگی و جهت تعیین مجازات نسبت به استعلام مجوز مصرف انسانی کالاهای مزبور از وزارت بهداشت اقدام نمایند. چنانچه کالاهای مزبور دارای قابلیت مصرف انسانی تشخیص داده شود، جرم قاچاق مشمول مجازات مندرج در بند (ب) ماده (۱۸) قانون خواهد شد و در غیر این صورت چنانچه کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شود مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می‌باشد.

ماده ۴- میزان لازم کالا برای استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی (نمونه‌برداری) به شرح ذیل خواهد بود:

الف - در مورد کالاهای بسته‌بندی قابل شمارش، دو بسته از کوچکترین واحد بسته‌بندی شده

ب - در مورد کالاهای غیرقابل شمارش مایع (فله)، به میزان (۱۰۰۰) میلی‌لیتر

پ - در مورد کالاهای غیرقابل شمارش جامد، به میزان (۱۰۰۰) گرم

ت - در مورد کالاهای قابل شمارش غیربسته‌بندی، دو واحد کالا

ث - در خصوص تجهیزات و ملزومات پزشکی، یک واحد کالا

تبصره - مشخصات کامل که بر روی ظروف نگهداری آن کالا یا لفاف آن درج و الصاق گردیده است به همراه نمونه‌های مذکور در ماده فوق به وزارت بهداشت ارسال خواهد شد.

ماده ۵ - پس از کشف کالای قاچاق، نمونه‌برداری با حضور نماینده کاشف و متهم یا متهمان مطابق ضوابط ماده (۴) این آیین‌نامه انجام و در صورتجلسه کشف قید می‌شود. مراجع رسیدگی‌کننده، نمونه‌های مربوط را برای استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی به وزارت بهداشت ارسال خواهند نمود.

تبصره ۱- مراجع رسیدگی‌کننده موظفند استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) و از طریق سامانه جامع تجارت وزارت صنعت، معدن و تجارت برای وزارت بهداشت ارسال نموده و وزارت بهداشت نیز موظف

به پاسخ استعلام به صورت سامانه‌ای (سیستمی) از طریق سامانه مزبور است. دستگاه‌های موضوع این ماده موظفند اشخاص دارای صلاحیت جهت استعلام و پاسخ استعلام و حدود اختیارات آنها را به وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ایجاد دسترسی اعلام نمایند و این وزارت نیز موظف است رویه‌های مربوط را در سامانه یادشده لحاظ نماید.

تبصره ۲- نمونه کالای مکشوفه به صورت پلمپ به وزارت بهداشت تحویل خواهد شد. وزارت مذکور موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت نمونه نسبت به ارسال پاسخ اقدام نماید.

ماده ۶- وزارت بهداشت بر مبنای ارزیابی خطر براساس نوع کالا، مقدار، شرایط تولید، نگهداری، حمل و نقل، شواهد فنی و موازین قانونی در مورد قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی کالاهای مکشوفه اعلام نظر می‌نماید.

تبصره - در پاسخ‌های ارسالی به مراجع رسیدگی‌کننده باید پس از انجام آزمایش‌ها و بررسی‌های علمی، به صورت شفاف، واضح و منجز به تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم بودن کالاها تصریح شود.

ماده ۷- اعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی در خصوص کالاهای قاچاق مکشوفه موضوع این آیین‌نامه صرفاً ناظر به مرحله کشف قاچاق و صدور رأی بوده و تأیید یا عدم تأیید وزارت بهداشت مجوز راهیابی کالا به بازار داخلی نمی‌باشد. هرگونه دخل و تصرف در این کالاها از جمله فروش، صدور، فروش به شرط صادرات و امحای این کالاها منوط به رعایت مواد (۵۵) و (۵۶) قانون و آیین‌نامه اجرایی آنها خواهد بود.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

(مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۱۳ مرداد ۱۳۹۵)

هیأت وزیران در جلسه‌های ۶/۴/۱۳۹۵ و ۳۰/۴/۱۳۹۵ به پیشنهاد ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - آیین‌نامه اجرایی مواد یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - با اصلاحات بعدی.

ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.

پ - نهاد: نهاد مأذون از طرف ولی فقیه (ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)).

ت - کاشف: دستگاه‌ها و ضابطان موضوع ماده (۳۶) قانون.

ث - سازمان: سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی.

ج - تبادل اطلاعات: تبادل الکترونیکی اطلاعات بر روی بستر ارتباطی امن.

چ - وزارت بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های تابعه آن (سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت

درمان و آموزش پزشکی و معاونت‌های غذا و داروی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی سراسر کشور).

ح - گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

خ - امحاء: معدوم یا منهدم کردن کالاهای قاچاق مکشوفه.

ماده ۲- کالاهای قاچاق مکشوفه در صورت امکان به شرط صادرات و با اخذ تضمین لازم به فروش می‌رسند و در غیر این

صورت، مطابق مقررات این آیین‌نامه امحاء خواهند شد.

ماده ۳- فروش و توزیع کالاهای قاچاق مکشوفه در داخل کشور به استثنای موارد زیر مجاز نمیباشد:

الف - کالاهایی که در بازار داخلی نیاز جدی وجود دارد و به تولید داخلی و تجارت خارجی لطمه وارد نمی‌سازد، "در سه گروه

کالاهای سلامت محور، کشاورزی و صنعتی که با توافق وزیر امور اقتصادی و دارایی و هر یک از وزرای بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت (حسب مورد) ظرف یک ماه بعد از ابلاغ این تصویب‌نامه تعیین

می‌شود (اصلاحی مورخ ۱۳۹۷/۴/۱۷)".

ب - کالاهای موضوع مواد (۱۱)، (۱۲)، (۱۳) و (۱۴) این آیین‌نامه.

تبصره ۱- فهرست کالاهای موضوع بند (الف) با توجه به تغییر موجودی انبارهای سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی،

بر اساس کشفیات سالانه کالا و متغیر بودن نیاز داخلی کشور حسب میزان تقاضای مربوط به هر کالا با در نظر گرفتن میزان

تولید داخلی و واردات رسمی هر سه ماه یک بار توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی و با توافق وزیر مربوط به هر یک از گروه

های مذکور قابل به روزرسانی است.

تبصره ۲ - کالاهای امنیتی، انتظامی و نظامی موضوع بند (الف) مطابق ضوابط قانونی مربوط صرفاً قابل واگذاری به دستگاه

ها و نهادهای ذی‌مدخل مصرح در قوانین بوده و قابلیت فروش عمومی ندارد.

تبصره ۳ - کالاهای صنعتی که اخذ مجوزهای قانونی لازم برای فروش آنها در داخل کشور فراهم نگردیده و صادرات آنها

امکان‌پذیر نباشد، بر اساس قیمت کارشناسی به مراکز آموزشی و پژوهشی، متناسب با وظایف قانونی آنها صرفاً برای استفاده

آموزشی و به میزان نیاز مصارف آموزشی آنها واگذار خواهد شد و قابلیت فروش عمومی ندارد.

تبصره ۴ - عرضه داخلی کالاهای مشمول این ماده صرفاً مطابق ترتیبات مقرر در این آیین‌نامه خواهد بود. (تبصره‌های ۱ تا ۴

، الحاقی مورخ ۱۳۹۷/۴/۱۷)".

ماده ۴- کالاهای قاچاق خروجی تولید داخل کشور از قبیل سوخت و مشتقات نفتی، دارو و دام از شمول این آیین‌نامه خارج بوده و درخصوص آنها مطابق مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

ماده ۵- سازمان موظف است درخصوص کالاهای موضوع تبصره (۱) ماده (۵۳) قانون با هماهنگی نهاد نسبت به فروش به شرط صادرات و یا امحای آنها اقدام و وجوه حاصل از فروش را به حساب نهاد واریز نماید.

ماده ۶- سازمان بلافاصله پس از تحویل کالاهای قاچاق مکشوفه و صدور قبض انبار، نسبت به ثبت مشخصات آنها اقدام نموده و اطلاعات کالاها را از طریق سامانه شناسه کالا به منظور تعیین ارزش با سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی تبادل می‌نماید. سازمان با استفاده از اطلاعات مذکور، قیمت تجاری روز کالا را به عنوان قیمت پایه فروش تعیین می‌کند.

تبصره ۱- گمرک موظف است ضمن به‌روزرسانی سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی، امکان دسترسی سامانه‌ای (سیستمی) به آن را برای سازمان فراهم نماید.

تبصره ۲- فروش هرگونه کالای قاچاق مکشوفه پایین‌تر از قیمت مذکور ممنوع می‌باشد. در صورت عدم فروش آنها با قیمت یادشده، مطابق سایر مقررات این آیین‌نامه عمل خواهد شد.

ماده ۷- فروش کالاهای قاچاق مکشوفه به شرط صادرات مطابق قوانین و مقررات مربوط و با اخذ تضمین معتبر وجه نقد، ضمانت‌نامه‌های بانکی و وثیقه ملکی مبنی بر عدم فروش و توزیع و عرضه در داخل کشور این کالاها در قالب شرط ضمن عقد به شرح زیر انجام می‌شود:

الف - در خصوص کالاهای مجاز دو برابر ارزش کالا.

ب - در خصوص کالاهای مجاز مشروط سه برابر ارزش کالا.

پ - در خصوص کالاهای یارانه‌ای چهار برابر ارزش کالا.

ت - در خصوص کالاهای ممنوعه از چهار تا ده برابر ارزش کالا.

تبصره ۱- در صورت عدم انجام تعهد فوق در موعد مقرر، وثایق سپرده شده به نفع دولت ضبط می‌شود. در این صورت کالا مطابق مقررات این آیین‌نامه مجدداً در فرایند فروش به شرط صادرات قرار می‌گیرد.

تبصره ۲- کالاهای موضوع این ماده پس از فروش، با نظارت سازمان و توسط خریدار مستقیماً به گمرک معرفی و جهت صادرات منتقل می‌گردد. جزییات چگونگی اجرای این تبصره به موجب دستورالعملی است که توسط سازمان با همکاری گمرک تهیه و به تصویب ستاد خواهد رسید.

تبصره ۳- تضمین سپرده شده توسط خریداران کالا، پس از ارایه رسید قبض انبار مبنی بر تحویل کالا به انبارهای گمرکی یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و استعلام صحت اسناد ارایه شده از مراجع صادرکننده آنها، به صاحب آن مسترد خواهد شد.

تبصره ۴- درج عبارت «فروش به شرط صادرات» در اسناد فروش صادره از سوی سازمان درخصوص کالاهای موضوع این ماده الزامی است.

تبصره ۵- صادرات کالاهای موضوع این ماده لزوماً باید به خارج از کشور باشد و مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به عنوان مقصد صادراتی محسوب نمی‌گردند.

ماده ۸- در مورد کالاهای موضوع بندهای ماده (۳) این آیین‌نامه، سازمان موظف است پس از صدور حکم قطعی از مرجع صالح رسیدگی‌کننده و قبل از اقدام به فروش یا واگذاری کالاهای قاچاق ضبط قطعی:

الف - در خصوص کالاهای مشمول استاندارد اجباری نسبت به اخذ مجوزهای فنی، ایمنی و بهداشتی از سازمان ملی استاندارد ایران اقدام نماید. در مورد کالاهای موضوع ماده (۲۷) قانون، ابتدا قابلیت مصرف انسانی از وزارت بهداشت استعلام خواهد شد.

ب - در خصوص کالاهای مشمول قرنطینه و سایر کالاهایی که نیازمند اخذ مجوز از وزارت جهادکشاورزی می‌باشند مطابق قوانین و مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

پ - نسبت به دریافت شناسه کالا و شناسه رهگیری موضوع ماده (۱۳) قانون برای کالاهای مشمول اقدام نماید.

تبصره ۱- سازمان موظف است پس از دریافت کالاهای موضوع بند (الف) ماده (۲۷) قانون، مراتب را طی گزارشی به همراه نمونه به وزارت بهداشت ارسال نماید. وزارت یادشده به محض دریافت گزارش، نسبت به انجام بررسی‌های فنی مربوط اقدام و یک نسخه از صورتجلسه نتایج حاصله را بایگانی و یک نسخه را به سازمان، کاشف و مرجع صالح رسیدگی‌کننده ارسال می‌نماید.

تبصره ۲- پاسخ استعلام‌ها و نظریه کارشناسان به صورت کاملاً شفاف، بدون ابهام و اجمال و قابل اجرا در کاربرگ (فرم)‌های فیزیکی یا الکترونیکی یکنواخت حسب مورد به امضای مقام مجاز از سوی وزارتخانه‌های بهداشت و جهادکشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران حوزه کشف کالای قاچاق می‌رسد.

ماده ۹- فروش کالاهایی که به سرعت فاسد یا مشتعل می‌شوند، حیوانات و پرندگان و یا کالاهایی که مرور زمان سبب ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آنها می‌شود، بلافاصله پس از اخذ مجوزهای بهداشتی، ایمنی و قرنطینه‌ای لازم و اخذ دستور از مرجع صالح رسیدگی‌کننده انجام می‌شود.

تبصره - فروش کالاهایی که به سرعت فاسد یا مشتعل می‌شوند منوط به نگهداری نمونه شاهد خواهد بود. در مواردی که امکان نگهداری نمونه شاهد وجود نداشته باشد، مراتب با ذکر جزئیات، خصوصیات و اوصاف کالا صورتجلسه شده و به امضای نماینده سازمان و مرجع صالح رسیدگی‌کننده و دستگاه مرتبط با موضوع حسب مورد از قبیل وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، بهداشت و جهادکشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران خواهد رسید.

ماده ۱۰ - در خصوص امحای کالاهای قاچاق مکشوفه:

الف - سازمان مکلف است نسبت به امحای آنها با حضور نمایندگان ستاد، دادسرای محل، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و حسب مورد نمایندگان وزارتخانه‌های بهداشت و جهادکشاورزی اقدام کند. مراتب صورتجلسه شده و توسط آنان امضا خواهد شد.

ب - دستگاه‌های کاشف و ضابطین پس از صدور حکم قطعی مبنی بر قاچاق بودن کالای مکشوفه، نسبت به امحای کالاهای ممنوعه (مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مستهجن و مبتذل) با حضور اشخاص مذکور در بند (الف) این ماده و نماینده حفاظت اطلاعات یا حراست (برای دستگاه‌های غیرنظامی)، یگان یا واحد کاشف اقدام می‌نمایند.

تبصره ۱- مسئولیت امحای کالاهای قاچاق مکشوفه به عهده سازمان می‌باشد. دستورالعمل امحاء توسط سازمان و با همکاری دستگاه‌های موضوع بند (الف) این ماده و حسب مورد دستگاه‌های ذی‌ربط به تصویب می‌رسد.

تبصره ۲- ضایعات حاصل از امحای کالاهایی نظیر خودرو، موتورسیکلت و وسایل نقلیه، مطابق ضوابط قانونی به فروش می‌رسد.

ماده ۱۱- ارزشهای مکشوفه قاچاق به حساب تعیین شده از سوی بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران واریز خواهد شد. بانک مذکور موظف است پس از صدور رأی قطعی و ابلاغ آن به بانک، معادل ارزش ریالی ارز مکشوفه به نرخ رسمی را به حساب تعیین شده از سوی خزانه‌داری کل کشور واریز کند.

ماده ۱۲- کلیه مسکوکات طلا و نقره و شمش طلا و جواهرات مکشوفه قاچاق بلافاصله تحویل سازمان می‌گردد. پس از صدور رأی قطعی:

الف - شمش طلا و جواهرات با صدور حواله فروش تحویل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شده تا نسبت به فروش آنها به نرخ روز و واریز وجوه حاصل از آن طبق مقررات به حساب خزانه‌داری کل کشور اقدام کند.

ب - در مورد مسکوکات و جواهرات بدو نسبت به فروش به شرط صادرات آنها اقدام نموده و در صورت عدم امکان صدور از حالت استفاده خارج و جهت تبدیل به شمش با صدور حواله فروش تحویل بانک مرکزی جمهوری اسلامی خواهد شد تا مطابق بند (الف) این ماده اقدام شود.

ماده ۱۳- اموالی که به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دارای ارزش تاریخی و میراث فرهنگی باشند، تحویل این سازمان خواهد شد.

ماده ۱۴- در صورت کشف فرآورده‌های نفتی به ظن قاچاق، کالای مکشوفه توسط دستگاه کشف به نزدیکترین شعبه شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران تحویل خواهد شد. شرکت مذکور نسبت به تعیین ماهیت کالای مکشوفه اقدام و پس از فروش، خالص درآمد حاصل را به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌نماید. در صورتی که کالا فرآورده نفتی تشخیص داده نشود، برای اجرای مقررات مربوط به سازمان تحویل داده می‌شود.

تبصره - شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران موظف است پس از اعلام مراجع ذیصلاح مبنی بر بلاصاحب، صاحب متواری و مجهول‌المالک بودن فرآورده‌های نفتی مکشوفه قاچاق و مشتقات آن، نسبت به درخواست واریز وجوه حاصل از فروش این فرآورده‌ها با ذکر مبالغ واریزی و ارسال رأی قطعی صادره به خزانه‌داری کل کشور اقدام نموده و خزانه‌داری کل کشور نیز وجوه مزبور را بلافاصله به حساب نهاد واریز می‌کند.

ماده ۱۵- سازمان مکلف است با توجه به ماهیت هر کالا نسبت به نگهداری مناسب آن اقدام نماید.

ماده ۱۶- در صورت صدور رأی استرداد و موجود بودن عین کالا، سازمان موظف است اموال مربوط را بلافاصله تحویل مالک آن نماید و مراتب را به دستگاه‌های مربوط اطلاع دهد. در صورت موجود نبودن عین کالا، سازمان موظف است بر اساس تقاضای مستحق نسبت به تحویل مثل آن به مالک اقدام نموده و در صورت نبودن مثل، طبق مقررات مربوط از خزانه‌داری کل کشور به انضمام حکم صادره، پرداخت قیمت روز فروش را مطابق رأی صادره درخواست نماید. خزانه‌داری کل کشور مبلغ مذکور را از محل درآمد عمومی مربوط برگشت و به حساب سازمان واریز نموده و این مبلغ بلافاصله توسط سازمان به ذیحق مسترد می‌شود.

تبصره ۱- تحویل و استرداد کالاهای مظنون به قاچاق که از سوی مراجع ذیصلاح منجر به صدور رأی براءت و استرداد کالا می‌شود، مشمول پرداخت هزینه نگهداری (انبارداری)، تخلیه و بارگیری نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که صاحب کالا ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی براءت برای تحویل کالای خود به سازمان مراجعه ننماید از آن تاریخ مکلف به پرداخت هزینه‌های نگهداری (انبارداری) و اداره کالا مطابق مقررات مربوط خواهد بود.

ماده ۱۷- کالاهایی که به ظن قاچاق در اماکن گمرکی قبل از ترخیص قطعی کشف و به سازمان تحویل شده و رأی براءت در مورد آنها صادر شده است و کالاهای موضوع رویه‌های بندهای (ب) تا (ج) ماده (۴۷) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ - که قبل از اتمام تسویه پروانه‌های گمرکی کشف می‌شوند، با رعایت تشریفات گمرکی مربوط به مالک تحویل خواهند شد.

ماده ۱۸- جرایم وصولی و وجوه حاصل از فروش کالاهای قاچاق مکشوفه که به موجب قوانین و مقررات مربوط از سوی سازمان به فروش می‌رسد اعم از کالاهایی که به موجب قوانین و مقررات متولی خاص فروش دارند، به حساب ویژه اعلامی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

ماده ۱۹- به منظور مستندسازی الکترونیک اطلاعات اموال ناشی از قاچاق، سازمان موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان تعزیرات حکومتی، گمرک، کشف، سازمان‌های مجوزدهنده در فرایند تجارت، سازمان امور مالیاتی و سایر دستگاه‌هایی که از مرحله کشف کالای قاچاق تا بازگشت مجدد آن به اقتصاد رسمی یا صادرات یا امحاء نقش دارند، ظرف شش ماه پس از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین‌نامه سامانه یکپارچه اموال تملیکی را تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد.

تبصره - سامانه یکپارچه اموال تملیکی باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که فرایندهای ثبت، بررسی، ارزیابی، ارزش‌گذاری کالا و عرضه، فروش به شرط صدور، امحاء و استرداد اموال و نتیجه نهایی مراجع رسیدگی کننده را شامل گردد.

ماده ۲۰ - تمام اطلاعات مربوط به کالاهای قاچاق مکشوفه به صورت سامانه‌ای (سیستمی) از طریق سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق در اختیار سامانه یکپارچه اموال تملیکی قرار می‌گیرد و سازمان نیز موظف است نتیجه اقدامات خود در این زمینه را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) برای سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق تبادل نماید.

ماده ۲۱ - سازمان، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند درخواست مجوز فروش کالاهای موضوع تبصره (۲) ماده (۵۳) قانون را از طریق سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به مرجع رسیدگی کننده ارسال نمایند و مرجع رسیدگی کننده نیز نظر خود را از طریق این سامانه به سازمان مبادله می‌نماید.

ماده ۲۲ - سازمان موظف است در اجرای ماده (۵۵) قانون، پس از اخذ مجوز از مراجع ذی‌ربط و نصب رمزینه موضوع ماده (۱۳) قانون نسبت به فروش کالاهای مکشوفه و اموال توقیفی اقدام نماید و شناسه یکتای مجوز فروش را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق تبادل نماید.

ماده ۲۳ - سازمان مکلف است حسب مورد نتیجه فروش، استرداد، فروش به شرط صادرات یا امحای کالاهای قاچاق مکشوفه را در هر مورد با ذکر جزییات بلافاصله پس از اقدام از طریق سامانه یکپارچه اموال تملیکی جهت درج در پرونده مربوط به مرجع رسیدگی کننده اعلام نماید.

تبصره - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران به ترتیب در خصوص ارز و فرآورده‌های نفتی قاچاق مکشوفه نیز مکلف به اقدام به طریق فوق می‌باشند.

ماده ۲۴ - نظارت بر اجرای این آیین‌نامه بر عهده ستاد و مسئولیت پاسخگویی برعهده وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط است.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

دستورالعمل اجرایی بند (ط) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

(مندرج در روزنامه رسمی مورخ ۲۷ اسفند ۱۳۹۴)

هیأت وزیران در جلسه ۱۹/۱۲/۱۳۹۴ به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری وزارتخانه های نفت و امور اقتصادی و دارایی، ستاد کل نیروهای مسلح و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد بند (ط) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور، دستورالعمل اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - فرآورده‌های مکشوفه: آن دسته از محصولات نفتی که توسط یکی از دستگاه‌های کاشف موضوع ماده (۳۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، کشف و تمام یا بخشی از آن حاوی فرآورده‌های نفتی اصلی است.

ب - فرآورده‌های نفتی اصلی: آن دسته از فرآورده‌های اصلی شامل نفت گاز، بنزین، گاز مایع، نفت سفید، نفت کوره و سوخت هوایی که دولت با یارانه و یا به بهای پایین‌تر از قیمت آزاد برای مصرف و بهره‌برداری مجاز تعیین شده، واگذار می‌نماید.

پ - فرآورده‌های نفتی آلوده به مواد غیرنفتی: فرآورده‌های نفتی مکشوفه‌ای که پس از اعلام نظر نهایی کارگروه تشخیص ماهیت فرآورده‌های نفتی سازمان ملی استاندارد ایران، وجود بیش از ده درصد از فرآورده‌های نفتی در آن محرز شود.

ت - قاچاق سوخت: هر فعل یا ترک فعلی که موجب نقض تشریفات قانونی ورود و خروج فرآورده‌های نفتی گردد و براساس قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب و برای آن مجازات تعیین شده باشد.

ث - عرضه خارج از شبکه: عرضه، انتقال یا خرید و فروش فرآورده‌های نفتی اصلی برخلاف ضوابط تعیین شده برای توزیع یا مصرف آن، خارج کردن از مبدأ، مسیر، مقصد و یا فعالیت عنوان شده برابر مقررات وزارت نفت (شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران).

ج - هزینه‌های بالاسری: کلیه هزینه‌هایی که پس از کشف قاچاق، بابت جمع‌آوری، حمل و نقل و نگهداری، انجام آزمایش‌ها، تخلیه، بارگیری و فروش از مبدأ کشف توسط وزارت نفت (شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران) صورت می‌گیرد.

چ - دستگاه کاشف: دستگاه‌ها و یگان‌های کشف‌کننده فرآورده‌های نفتی قاچاق مطابق ماده (۳۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تبصره آن.

ح - کاشف: مأمور یا مأمورین کاشف که راساً یا از طریق دریافت خبر، قاچاق یا عرضه خارج از شبکه را کشف نموده و نام و مشخصات آنان در صورتجلسه بدوی کشف، قید شده باشد.

خ - سایر مأموران: مأمورین نظامی، انتظامی، امنیتی و قضایی و دستگاه‌های دولتی حسب مورد که نقش برجسته در ارتباط با کشف قاچاق و اقدام بعد از کشف (جمع‌آوری اطلاعات، شناسایی هویت متهمان، تکمیل پرونده، مراحل رسیدگی در مراجع ذیصلاح) داشته‌اند.

د - صورتجلسه تحویل فرآورده‌های مکشوفه: سندی که به موجب آن کمیت و کیفیت فرآورده مکشوفه در محل انبارهای وزارت نفت (شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران) اندازه‌گیری، تعیین و در سه نسخه (که هر یک حکم واحد را دارد) در حضور نماینده سازمان کاشف و واحدهای مربوط وزارت نفت (شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران) تنظیم و مبنای محاسبات مالی فروش فرآورده است.

ذ - حساب امانی دادگستری: حساب سپرده‌ای که به درخواست ذی حساب دادگستری جمهوری اسلامی ایران در خزانه‌داری کل کشور افتتاح و به وزارت نفت (شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران) اعلام می‌شود.

ماده ۲- پس از اعلام کتبی دستگاه‌های کاشف با هماهنگی مرجع ذی‌ربط قانونی، وزارت نفت (شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران) مکلف است ظرف سه روز کاری نسبت به شناسایی، برآورد حجمی، نمونه‌گیری و انتقال نمونه به اولین آزمایشگاه

آیین نامه اماکن عمومی مصوب ۱۳۶۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱ - شهربانی جمهوری اسلامی ایران در اجرای وظایف انتظامی و کنترل ترافیک و سایر مسئولیتهای محوله، بر امور اماکن عمومی طبق مقررات این آیین نامه نظارت و مطابق مقررات اقدام می نماید.

ماده ۲ - اماکن و مؤسسات موضوع این آیین نامه بشرح زیر می باشد:

۱ - هتلها	۲ - مسافر خانه ها	۳ - رستورانها	۴ - پانسیونها و مهدکودکها
۵ - سلف سرویس ها	۶ - قهوه خانه ها	۷ - اغذیه فروشیها	۸ - چلوکبابی و چلوخورشتی ها و طبخی ها
۹ - بوفه سینما و تئاتر	۱۰ - کافه تریاها	۱۱ - کافه قنادی ها	۱۲ - آرایشگاه ها
۱۳ - آموزشگاههای رانندگی	۱۴ - فروشگاههای جراید و نشریات داخلی	۱۵ - مؤسسات بارکش شهری	
۱۶ - تعمیرگاههای دوچرخه و موتورسیکلت	۱۷ - عکاسی ها	۱۸ - فروشگاههای جراید و نشریات خارجی	
۱۹ - سینماها و تماشاخانه ها	۲۰ - فروشگاههای اتومبیل	۲۱ - مؤسسات تبلیغاتی و تولید کننده فیلمهای تبلیغاتی	
۲۲ - تعمیرگاهها، اتوسرویسها و پارکینگها	۲۳ - مؤسسات توریستی و کرایه دهی اتومبیل	۲۴ - بنگاههای مسافربری	
۲۵ - کتابفروشی ها	۲۶ - بنگاههای معاملاتی	۲۷ - کارگاههای اوراق اتومبیل	
۲۸ - کارگاههای تعویض روغن، پنچرگیری و لاستیک فروشی اتومبیل	۲۹ - مؤسسات تاکسی بار		
۳۰ - کلیشه و گراورسازی ها	۳۱ - فروشگاههای لوازم بدکی اتومبیل	۳۲ - کارگاههای نقاشی اتومبیل	
۳۳ - چاپخانه ها	۳۴ - سمساری و امانت فروشیها	۳۵ - مؤسسات باربری	
۳۶ - استودیوها	۳۷ - طلا و جواهر فروشیها	۳۸ - مؤسسات نشر و طبع	
- ۳۹ - آموزشگاههای خیاطی، ماشین نویسی و آرایشگری

تبصره - هر نوع امکنه و مؤسسه مشابه دیگری در آینده بنا به تشخیص و اعلام شهربانی جمهوری اسلامی ایران مشمول مقررات این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۳ - (اصلاحی ۱۳۶۴/۱۱/۹) مراجع صدور پروانه واحدهای صنفی مذکور در ماده (۲) باید قبل از صدور و انتقال پروانه و همچنین انتقال محل واحد صنفی نسبت به موارد مذکور در ماده (۱) از شهربانی جمهوری اسلامی ایران استعلام نظر به عمل آورند سپس صدور پروانه با رعایت ضوابط شهربانی مطابق ماده (۲۳) قانون نظام صنفی صورت خواهد گرفت.

ماده ۴ - در خارج از حوزه استحفاظی شهربانی، ژاندارمری عهده دار انجام وظایف مذکور در این آیین نامه می باشد.

ماده ۵ - متقاضیان صدور پروانه اماکن عمومی مندرج در ماده (۲) قبل از اخذ پروانه حق افتتاح اماکن خود را ندارند و در صورت تخلف مادامی که پروانه تحصیل نکرده باشند از افتتاح آن مکان تا صدور پروانه به وسیله شهربانی جلوگیری خواهد شد.

ماده ۶ - (اصلاحی ۱۳۶۴/۱۱/۹) در صورتی که هر یک از صاحبان یا مدیران اماکن عمومی مندرج در ماده (۲) آیین نامه در مدت اعتبار پروانه از ضوابط مقرر شهربانی عدول کنند مراتب به مراجع صدور پروانه اعلام خواهد شد تا مطابق مقررات اقدام نمایند.

ماده ۷ - چنانچه صاحبان اماکن مندرج در ماده (۲) بخواهند اداره امور داخلی خود را به دیگری واگذار نمایند بایستی مدیر داخلی از طریق مراجع صدور پروانه به شهربانی معرفی تا پس از بررسیهای لازم و تأیید صلاحیت مدیر معرفی شده در پروانه صادر منظور گردد.

ماده ۸ - صاحبان اماکن عمومی مندرج در ماده (۲) از ردیف ۱۱ شامل (۱) - هتلها ۲ - مسافر خانه ها ۳ - رستورانها ۴ - پانسیونها و مهدکودکها ۵ - سلف سرویسها ۶ - قهوه خانه ها ۷ - اغذیه فروشان ۸ - چلوکبابی و چلوخورشتی ها و

طباخی‌ها ۹ - بوفه‌های سینما و تئاتر ۱۰ - کافه‌تریاها ۱۱ - کافه قنادی‌ها) به شهربانی معرفی تا نسبت به تعیین صلاحیت و صدور پروانه خدمتگزاری جهت آنان اقدام گردد و در صورت تغییر هر یک از آنان مراتب را ظرف مدت (۴۸) ساعت اعلام نمایند.

تبصره - مدت اعتبار پروانه خدمتگزاری یکسال می‌باشد و کارکنان اماکن عمومی مندرج در ماده (۸) موظفند همه ساله نسبت به تمدید پروانه خود اقدام نمایند.

ماده ۹ - کلیه مستخدمین و کارکنان اماکن عمومی مندرج در ماده ۸ بایستی دارای کارت بهداشت از مرجع مربوطه و پروانه کار از شهربانی باشند.

ماده ۱۰ - صاحبان کلیه اماکن عمومی مکلفند آن دسته از مواد آیین‌نامه و اعلامیه‌های شهربانی را که ارتباط با نوع کار آن مکان دارد در محل مناسبی که برای واردین قابل رؤیت باشد نصب نمایند.

ماده ۱۱ - صاحبان اماکن مسافری (هتل، مسافرخانه، پانسیون و سایر اماکن مشابه) موظفند در قبال اموالی که از طرف مسافری و یا واردین به مکانهای مزبور به آنان سپرده می‌شود رسید کتبی بدهند.

ماده ۱۲ - در صورتی که یکی از مسافری در اماکن مسافری فوت نماید صاحب یا مدیر مؤسسه باید بلافاصله مراتب را کتباً با ذکر مشخصات شخص متوفی و شماره اتاق به کلانتری محل اطلاع داده تا ورود نمایندگان شهربانی و دادسرا و پزشکی قانونی اتاق متوفی باید بسته شده و احدی داخل آن جا نشود.

ماده ۱۳ - صاحبان و مدیران کلیه اماکن عمومی موظفند هر موقع هر گونه توضیحاتی که مأمورین شهربانی بخواهند (نسبت به وضعیت امکنه و مسافری و مستخدمین) بلا تأمل و در حدود اطلاعاتی که دارند با نهایت صحت به آنها بدهند.

ماده ۱۴ - در تمام ایامی که اماکن عمومی دائر هستند حضور متصدی یا مدیر امکنه در محل الزامی است.

ماده ۱۵ - در موقعی که یکی از مسافری یا خدمه مظنون یا مبتلا به دارا بودن امراض واگیردار و عفونی از قبیل و یا طاعون و امثالهم باشد صاحبان اماکن عمومی مکلفند مراتب را بلافاصله با ذکر مشخصات بیمار به بهداری و کلانتری محل اطلاع دهند.

ماده ۱۶ - صاحبان اماکن مسافری و پانسیونها مکلفند تابلو شماره اتاقها را در محل مناسبی در مدخل امکنه خود نصب نمایند.

ماده ۱۷ - صاحبان اماکن مسافری و پانسیونها باید دفتری مطابق نمونه شهربانی برای ورود و خروج مسافری تهیه و نام و نشان کامل آنها را در آن دفتر قید نمایند.

ماده ۱۸ - صاحبان اماکن مسافری (هتل، مسافرخانه، پانسیون و امثال آنها) موظفند ضمن رویت شناسنامه یا هر گونه برگ شناسائی مشخصات و تاریخ و ساعت ورود و خروج مسافری و واردین به اماکن مزبور را مطابق نمونه اعلامیه‌ای که از طرف شهربانی داده می‌شود تنظیم و اول وقت روز بعد به شهربانی محل تسلیم نمایند.

ماده ۱۹ - صاحبان هتلها و مسافرخانه‌ها و پانسیونها موظفند در صورت مراجعه اطفال و اشخاصی که به سن قانونی نرسیده و بدون سرپرست هستند و قصد اقامت در امکنه مزبور را دارند بلافاصله مراتب را به شهربانی (کلانتری محل) اعلام دارند.

ماده ۲۰ - (اصلاحی ۱۳۹۵/۴/۱۳) صدور مجوز اجرای برنامه‌های فرهنگی، هنری از جمله اجرای صحنه‌ای موسیقی و تئاتر به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و از جهت بررسی انتظامی و ترافیکی به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی اعلام و نیروی انتظامی موظف است ظرف ده روز نظر خود را ارایه و نظم و امنیت محل و مراسم را بدون دخالت در مجوز و محتوای برنامه و ویژگی مجریان تامین نماید. متقاضیان برگزاری برنامه‌های مزبور موظفند حداقل (۴۸) ساعت قبل از اجرای برنامه، ساعت و روز تشکیل مراسم و صرفاً مشخصات پیشنهاد کننده مراسم را با ارائه دو کارت ورود به محل برگزاری به مسئولان ذی‌ربط انتظامی اعلام نمایند.

تبصره ۱ - (الحاقی ۱۳/۴/۱۳۹۵) صدور مجوز برگزاری جشنواره‌های فرهنگی، سنتی و هنری که بر اساس قوانین مربوط بر عهده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌باشد، مشمول این ماده خواهد بود.

تبصره ۲ - (الحاقی ۱۳/۴/۱۳۹۵) عدم ارایه پاسخ در مهلت ده روزه مقرر توسط نیروی انتظامی به منزله فقدان مشکل انتظامی و ترافیکی می‌باشد.

تبصره ۳ - (الحاقی ۱۳/۴/۱۳۹۵) اماکن عمومی دارای مجوز برگزاری مجالس جشن، عروسی، میهمانی و شب‌نشینی نیازی به اخذ اجازه دیگری از نیروی انتظامی ندارند.

ماده ۲۱ - پروانه متخلفین در موارد ذیل اخذ و به مراجع صدور پروانه ارسال که برابر با ماده (۳۹) قانون صنفی نسبت به ابطال آن اقدام گردد:

- ۱ - تسهیل یا فراهم نمودن وسیله عمل منافی عفت و شهوترانی در اماکن مربوطه و یا استخدام و یا اجیر نمودن اشخاص برای منظور فوق
- ۲ - تشکیل جلسات در محل امکان عمومی برای مقاصد سوء و خلاف قانون علیه دولت و امنیت کشور
- ۳ - تهیه موجبات تسهیل خرید و فروش مواد افیونی و جرس و بنگ و استعمال آنها و همچنین فروش و عرضه هر نوع مشروبات الکلی
- ۴ - طرح‌ریزی و توطئه برای انجام مقاصد سوء و خلاف قانون نظیر سرقت، خرید و فروش و نگهداری اموال مسروقه و غیره
- ۵ - هر گونه عمل شرط‌بندی و برد و باخت و قمار

تبصره - ابطال پروانه مرتکبین تخلف از ماده (۲۱) مانع از اجرای سایر مجازات‌های شرعی و قانونی نخواهد شد.

ماده ۲۲ - سخنرانی و هر عمل دیگری که خلاف منظور از تشکیل مکان عمومی و مفاد پروانه صادره مربوط به آن باشد بدون اجازه مخصوص شهربانی ممنوع است.

ماده ۲۳ - قبول و اسکان اشخاص شرور و بدسابقه در محل امکان عمومی ممنوع می‌باشد.

ماده ۲۴ - در اماکن عمومی ایجاد صداها، ناهنجار، ادای الفاظ رکیک و انجام حرکات زشت و اعمالی که موجب سلب آسایش دیگران و یا ضرر به اموال عمومی شود ممنوع است و صاحبان اماکن عمومی مکلفند متخلف را به مأمورین انتظامی معرفی نمایند.

ماده ۲۵ - یک نفر نمی‌تواند بیش از یک مکان عمومی را اداره و پروانه آن را تحصیل نماید مگر اینکه برای اماکن دیگری که می‌خواهد تأسیس کند از طرف مرجع صدور پروانه مدیر یا مباشری که شهربانی صلاحیت او را گواهی نماید. استخدام کند که در این صورت مدیر مزبور مسئول اداره و مکان مربوطه خواهد بود.

ماده ۲۶ - درجه‌بندی و تعریف هر یک از اماکن عمومی به وسیله کمیسیون مرکب از نمایندگان شهربانی، شهرداری، بهداشتی و سایر سازمانهای ذیربط تعیین می‌گردد. مسئولیت تشکیل کمیسیون مزبور و اجرای تصمیمات متخذه به عهده شهربانی می‌باشد در مواردی که درجه‌بندی و تعریف برخی از اماکن عمومی به موجب قانون از وظایف ارگانهای دیگر باشد، همان ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۲۷ - (اصلاحی ۱۱/۹/۱۳۶۴) تخلف از مقررات این آیین‌نامه برای بار اول به موجب اخطار کتبی و در صورت تکرار طبق ماده (۳۹) قانون نظام صنفی حسب مورد لغو موقت یا دائم پروانه کسب می‌گردد و این امر در صورت لزوم مانع از اجرای سایر مجازات‌های شرعی و قانونی نخواهد شد.

ماده ۲۸ - (الحاقی ۱۱/۹/۱۳۶۴) برای اماکن عمومی باید نام فارسی یا مضامین موافق عفت عمومی انتخاب و فقط به زبان فارسی هم روی تابلو نوشته شود.

تبصره - (الحاقی ۱۳۶۵/۱۰/۷) تأسیسات جهانگردی مشمول آیین‌نامه احداث، توسعه و تکمیل و تجهیز و بهره‌برداری تأسیسات جهانگردی مصوب ۱۳۶۱،۹،۲۲ هیأت وزیران می‌توانند نام و درجه خود را در تابلویی به خط و زبان فارسی و خط یکی از زبان‌های جهانگردی بنویسند و برای اطلاع مراجعه کنندگان خارجی در محل مناسب نصب کنند.

ماده ۲۹ - (الحاقی ۱۳۶۴/۱۱/۹) در کلیه اماکن عمومی وسائل مقدماتی آتش‌نشانی طبق استاندارد سازمان آتش‌نشانی باید مهیا باشد تا به موقع مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

ماده ۳۰ - (الحاقی ۱۳۶۴/۱۱/۹) کلیه دعاوی مربوط به امور صنفی صاحبان اماکن عمومی نزد مقامات صالحه رسیدگی خواهد شد. لیکن چنانچه اختلافی بین آنها و نیز با مراجعین در رابطه با مقررات این آیین‌نامه پیش‌آید در صورتی که موضوع در شهربانی مطرح و منجر به تحصیل رضایت‌نامه کتبی از طرفین نگردد شهربانی آنها را به مراجع قانونی ذیربط هدایت خواهد کرد.

ماده ۳۱ - (الحاقی ۱۳۶۴/۱۱/۹) از تاریخ تصویب این آیین‌نامه کلیه مقررات و ضوابطی که مغایر با مفاد آیین‌نامه باشد ملغی است.